

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, október 25-én.

294. szám.

Wlassics a művészetért.

(p-pp.) Ahogy a politika pazar dekoráció mellett szerényen meghúzódik nálunk a művészet lobogója, úgy halt el a nagy csatazajban az a szó is, melyet a művészi nevelés érdekében hangoztatott Wlassics miniszter a minap. A minap igen, szerdán, vagy csütörtökön, mert aligha jegyezte meg valaki pontosan e napot. Egy miniszter forogván szóban, aki a jövő generáció lelki finomsága érdekében gondolatokat közöl! ... Ugyan ki hallgat erre Magyarországon? ... A szittyák bizony tovább hadakoznak. Egy közoktatási miniszter lévén szóban, akinek a büróját nem csak hivatalos fogalmazványok hagyják el, hanem szociológiai elmefuttatások is! ... Ugyan ki találja ezt normálisnak Magyarországon? ... Ép ellenkezőleg. Wlassicsnak már sok frivol szellemeskedés kijárt a „levelezésért” és ezt az ötletet természetesen most is többszörösen hozzávágta. Az esprit sovány gebéje, melyet oly sokan hajszolunk, ezuttal is neki ment a szegény Wlassicsnak. Borzasztó sors az, ha a magyar közoktatási miniszter nem elégszik meg a középiskolák adminisztrációjával s nem csupán internátusokat épít pavillonrendszerben. Holott ha körülnéznünk Európában, mindenütt megakad a szemünk egy közoktatási miniszteren, aki nem csupán bürokrata vagy szolgabíró; Saint-Beuve szobrának leleplezésén csak a multkor mondott egy kulturális programbeszédet a francia közoktatási miniszter,

és porosz kollegája szintén nevezetes szellemi háboruság élén látható ép most, midőn a kathedrai szocialisták ellen vezet egy másik tudós hadat. Még Oroszországból is följegyzett a krónika egy közoktatásiügyi minisztert, Tolsztojt, aki az akkori pénzügyminisztertől, de Reuters-től folyton pénzt kért. Mindenütt, szóval, megvan a közoktatásiügyi miniszterek nemesebb típusa, csak a magyarnak kell a chablonok börtönébe zárkóznia, mert különben őt zárják be rossz viczcsekből készült kalodába.

Ámbár erre épenséggel nincs alkalom. Wlassics Gyula az országos közoktatási tanácsnak leirt, hogy a középiskolai ifjúságba oltassék már belé egy kis érzék a művészetek iránt; az iskolai oktatás alkalmas óráiban szerepeljen már egy kis művészi szemléltetés is, az ifjúságot tanítsák meg műélvezetre az ahhoz értők, kezdjen már, szóval, a művészi világfelfogás nagy tengeréből csordogálni egy kis ér ebbe a mi nagy sivatagunkba is. Tanítási órákban és azokon kívül, az oktatási program legutolsó, de azért el nem hagyott rubrikájában, úgy, amint Spenczer Herbert is kívánja a művészi gyönyörűség tanítását. A nemes élvezet megtanulása végül álljon a tantervben, de azért el ne maradjon.

Egy kis szelid teleologia is van a miniszter levelében, czélszerűségi szempont, amely azt emeli ki, hogy a magyar közönség művészi intelligenciájának fokozása maga után vonná a magyar művészet igazságosabb ellátását is; megszüntetné a tulprodukcziót, szalónjainkat

az ismert terracotta-gyermekek és kétes származású gipsz-istennők helyett becsesebb művészi tárgyakkal díszítené fel. S az ifjúságnak az a része, amely a lateiner-pályáról gyakorlatibb életpályákra tér le, a műhelybe is magával vinné a megszerzett művészi érzéket. Ezek a czélszerűségi szempontok szintén igen becses járuléka a miniszter figyelmeztető levelének s az egésznek általában nagy a perspektívája. Az ember ugyan korántsem várja azt, hogy most már a következő hetekben minden magyar diák agyába be fog vésődni a művészi példák szabatos mása; a közoktatási rendszere, mely a nemzeti szempont kidomborításával eléggé el van foglalva s mely az emberfegyelműző nyelvészeti oktatást addig úgy sem hagyhatja el, míg a mai államnak mai czéljai lesznek; ez a sok súlyos kötelezettségtől terhelt közoktatás, mint az előbb is mondtuk; csak a fölöslegnek megmaradt kevés időt szánczhatja a művészi nevelésnek és bizonyos, hogy ennek a „pótitánynak” sokáig nem is lesznek látható eredményei, de a mai generáció talán még megéri azt, hogy egykor Wlassicsra emlékezhetik. Mire a fiaink megnőnek, a magyar diák talán már a nászut előtt is tudni fogja, hogy a nagy canale mentén mi különbözteti meg a korai renaissanceot a későtől és mire megöregszünk, akkorára tán a műcsarnok rideg, hivatalos helyiségei helyett is izléses fülkéket fogunk látni, hová a képzőművészeti tárgyak közé művészileg gondolkodó iparosok hordják a maguk becsesebb alkotásait, mint azt a legutóbbi drezdai kiállításon láttuk. Mert

Valami az őszi vásárról.

Az idén nem csufította el az eső az őszi vásárt. Tisztán ragyogott a nap s olyan jól illett hozzá egy kis októberi csipős szél. A friss időt szívesen látják ilyenkor a kereskedők, mert ez figyelmeztet mindenkit, hogy közelg a tél, be kell szerezni a patkós csizmát, báránycsőrű bekecsét, bodros szőrű gubát s több másféle téli butordarabot. Ez persze főleg a külső embereknek szól. A városbeliek bent fényes boltokból minden órában bevásárolhatnak, hitelre is kapnak. Bezzeg nem teheti ezt a tanyai ember, aki akkor szerez, ha van egy kis összerakott pénze az aratásból, meg a tengeritörésből. Kuporgatja is feltékenyen az almáriom üveges ajtaja alatt, keszkenőbe kötve. Nem sok gyűl össze, hiszen tudnivaló, mennyire szigorú idők járnak a gazdára.

— Csak a meddig a takaró ér, szokta mondani Jóvér Ferencz, de nem újság ez a szójárás más háznál sem, mert a muszáj mindenre megtanít.

Vásár vasárnapjára ébredve, megnyílik az almáriom szárnyas ajtaja és Jóvér Ferencz vigyázva emeli ki a sok ezifra csupor, reczés pohár, vendég-óros közül a kendőbe csavart pénzesomót. Tartalmát kiönti az asztalra s számolgat, míg az asszony jó vastagon felöltözködik. Cseng, peng, kocczan a sok tallér meg a hatos, de csakhamar bevándorol kesz-

kenőstől a szeredásba. Előbb megkérdi Ferencz:

— Tán itthon is kéne hagyni valamennyit?

Ez csak úgy van feltéve, hogy nem kell rá válasz. Ugyis hiába mondana rá Zsuzsa asszony akármilyen okosat, pénz nem marad otthon, mert sohasem lehet tudni, hogy mi kínálkozik jó olcsón a nagyvásárban.

Örzsé leány most tölti be a tizenkét évét. Lám, hogy fölseperedett ez a kis vadvirág! Az arca olyan piros, mint a kihasadott rózsza, harmat is fehérlik rajta vékonyan, áttetszően. Fűrge szeméi fényben uszkálnak. Az igazi nagy öröm teszi ezt a ragyogást.

Imhol most pattan föl a szekérre. Szösze selyemhaja után csak úgy röpköd a kétágba font virágospántlika.

Bezárják az ajtókat, a kapu keresztvasára is rákerül a rozsdás lakat, azzal megindul a szekér. A kutya sem maradhat otthon, szalmakolonczot kap s a saraglyához kötve kulloghat a kerék után. A kolonc azért kívánatos, mert sintér jár a városban s törvény van róla, hogy az ebnek nyakravalója legyen.

Az utcák közé érkezve, befordulnak egy már ismeretes nagy udvarra, ahol szekerek meg lovak jutányos árért szállást kapnak. A kutya őrizete alatt harapdálhatja a négy ló a nedves csuháját.

Még csak nyolcz óra s már is nekiindul

a család a nagyvárosnak, bizonyosan azzal a furfanggal, hogy ilyen korán még tán nem nem olyan kapós a portéka.

A hosszú széles utca telisdéd-teli van rakva ponyvasátrakkal, fabódékkal. Emberek járnak-kelnek báméskodva, szótalanok. A gyermekek belekapaszzkodnak az anyjok szoknyájába, mert könnyű itt elcsámorogni, de nehéz visszakerülni.

— Ni csak! — szólal meg Jóvérné, szemével valamely sátor felé intve. A többi mondanivalót suttogva ejti, hogy meg ne értené más:

— Itt kellene a leánynak lábbelit venni. Ferencz odaveti pillantását a kiaggatott lábbelikre és röviden válaszol:

— Lesz odébb külön is.

Csakugyan találunk is. Itt van például Kripkó uram, ismeretes a munkájáról. Örzsének kell a cipő, sorra is próbálgat néhányat. A vásárlás érdekében Zsuzsa asszony viszi a szót. Egyik sem tetszik neki valami tulságosan, hibát is kell lenni mindbe, mert különben igen feltartanak az árát. Olykor odasugdos Ferencznek valamit, mintha egész más úgyról beszélne. Hadd lássa Kripkó uram, hogy nem tetszetős a készítménye. Egyet a sok közül megemlíti Ferencz is, körülnézi, megkopogtatja a talpát s végigtapogatván puha vörös belését, odavetett hangon kérdezi:

— Mire mondaná ezt a hitvány kis lábbelit?

most ami egész világunk is ilyen rideg terem, ahol csak szükségből kifüggesztett képek lógnak; az kell pedig és ahhoz kell az idő, hogy aki nincs kötelezve, az is menjen dekorálni. Ilyen általános érdeklődést mutat egy műérzékét érző nép; ilyet szeretne Wlassics látni. Azt mondják, hogy minek beszél ő csak erről, miért nem tesz is valamit? Hát mit tegyen még? Hiszen meglökte a favina magját; hogy óriás legyen a parányiból, ahhoz az egész nagy hideg hegyoldalnak kell a magából hozzátenni.

Hideg, közömbös ország, fagyos hőmező, ahol minket maiakat neveltek. A maiakat, a mai nemzedéket, mely a művészetek becsülését vagy idegenben volt kénytelen megtanulni, vagy pedig keserű, tétova autodidakszis útján, itthon! . . . Hideg, közömbös ország, nézz ma egy percig a közoktatási miniszteredre, aki egy kis munkát kér tőled és egy kissé hályogot szeretne rajtad operálni. Nagyon megérdemli ezt a kis figyelmet. Modern ő, nemes érzésű és önálló. Nem az ő hibája, hogy még nincs neki hosszú fehér szakáll, tehát nem akarják pátriárchának nézni.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor elése lesz.

A politikai helyzet. A képviselőház holnapi ülését ismét napirend vita fogja lekötni. Az ellenzék, mely rendszeres tervvel csinálja az obstrukciót, holnap új indítvánnyal fog előállni, melyet Barabás Béla fog előterjeszteni. Ez indítványnak az a célja, hogy ennek tárgyalásával lehetővé tegyék minden, az eddig folyt vitában már résztvevő szónokoknak a felszólalást. Az ellenzék terveiről a legkalandosabb hírek terjedtek el, de azok mind oda lyukadnak ki, hogy az ellenzék minél több időt akar nyerni arra, hogy valamely rendszeres napirend lefolyását minél későbbre halaszthassa. Vannak ugyan már egynek, akik az eddig üzött obstrukciót is megelégtették, sőt a nemzeti párt elnöke a technikai obstrukció továbbfokozására ellen már állást is foglalt, de még mindig azok vannak

a felszínen, kik a feltétlen harcztól óhajtnak és annak folytatását minden áron sürgetik. Ezt az értesülésünket erősíti meg a Politische Correspondentnek egy budapesti levele is, mely, mint nekünk távirják, a következőket írja: Az ellenzéki pártok körében csak a legnagyobb presszióval tudták keresztülvinni azt a határozatot, hogy a parlamenti munkát obstrukcióval akadályozzák meg. A partértekezleteken a komolyabb elemek elleneztek ezt a taktikát. Ugy a nemzeti, mint a függetlenségi pártban igen tekintélyes hangok mutattak rá, hogy a névszerinti szavazásokkal üzött huza-vonát a közvélemény nem helyesli. Folytassák a harczt a kormány ellen úgy, hogy ne tegyék kockára az ellenzék tekintélyét, hanem huzzák ki a vitát az indemnityjavaslat érdemleges tárgyalásával. Ez a felfogás, amelyet igen tekintélyes ellenzéki férfiak vallottak, megbukott. A kisebbség, a pars sanior végül, bár jobb meggyőződése ellenére, meghajolt a szenvedélyesebb párttagok felfogása előtt, abban a reményben, hogy ha ez az üres és céltalan obstrukció egyideig tart, majd csak felül kerül a józanabb felfogás. Tagadhatatlan, hogy az erőszakos obstrukció koprómittálja a parlamentárizmust, de legnagyobb kárt mégis csak magának tesz vele az ellenzék. Talán nincs is már messze az az idő, amikor arra a nyilvánvaló tapasztalatra jut, hogy a rosszakaratu, politikai szempontból megokolatlan és csupán a személyes szenvedély sugallta obstrukció legkevésbé sem népszerű, hanem ép ellenkezőleg, magát az ellenzékét fosztja meg a tekintélynek és rokonszenvenek utolsó maradékától is, amelylyel még bír.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómia ügyében kiküldött kilenczes bizottság az önkormányzat tervezetéről szóló elaborátumát a napokban beterjesztette már a vallás- és közoktatási miniszterhez is.

A parlament szavaz.

(Az országgyűlésből.)

Máskor a csaták legvégét szokták jelenteni, mikor a parlament szavaz. De most minden a feje tetejére van állítva a parlamentben s a szavazásnak is más a jelentősége. Most a parlament azért szavaz, hogy ne kelljen dolgoznia. És szavaz, egyre csak szavaz. Három képviselőválasztáson nem szavaznak annyit, mint most a törvényhozásban.

Ma háromszor szavaztak névszerint. És pedig:

Több ismerős ember is tanyázik körülök. Mutogatják egymásnak a sok finom vásárt, hol egyiknek, hol másiknak találgatván az árát. Majd összeverődnek nagy csoportokba, hogy induljanak vásárt látni. Mert kell egy kis mesélni való, néhány harapás mézeskalács az otthonmaradtaknak is.

Az asztalosbódék előtt egymás tetejébe rakva hevernek a tulipános ládák, cifra menyasszonyi nyoszolyák, meg a rácsos hátú kényelmes kanapék. Mézeskalácsosok kínáltnak friss zsidókenyeret, tüzes végű szivart, kardos vitézeket, bölcsőben szendergő babákat. A kapu aljában tájképet, meg viaszos vásznat árul a talján, vagy terített asztalok várják frissen forrt borral a szomjazókat. Zsibongás, zaj, kiabálás mindenféle. Jobbról, balról özönlik, ömlik az embertömeg, egyik a másik sarkát tapodva, hogy helyét szorítson magának.

Ferencz egyszerre csak a levegőben szállingózó piros hólyagokat pillant meg. Rámutat a botjával:

— Örzse, oda bámulj! Látod, hogy libegnek!?

Örzse nem lát semmit, nem is hallja a szót, mert ihol elszakadt a szülő apja mellől.

— Hol az a lány? — kérdi Ferencz az asszonytól, amint észreveszi a hiányosságot. Zsuzsi is tétova tekint, de csak a sok idegen ember tolong körülről, előre hátra lökdösve egymást. Örzse nem mutatkozik.

I. El kellett dölnie annak a fontos kérdésnek, hogy a Polónyi indítványa bele kerüljön-e a jegyzőkönyvbe?

II. Az ellenzék szavazással kívánta megállapítani, hogy a Gajári Géza módosítását ki nyomassák-e?

III. Ehhez képest megoldásra várt az a kérdés is, hogy addig a napirendvitát nem kellene-e felfüggeszteni?

Ez a három kérdés úgy dőlt el, hogy a többség mindre nemmel felelt. De ez épen három óráig tartott el. Addig a képviselő urak közül csak az tévedt a tanácsterembe, akinek épen szavaznia kellett. Még ez se mind. Mert az ellenzék csak a kérdést erőszakolta, a feleletre s az eredményre csöppet sem volt kíváncsi. A három szavazás alatt tehát zsufolyva voltak a folyosók és minden öt lépésnyire csoportok tanácskoztak. Leghevesebben a szélsőbaliak. Ezek ugyanis valahogyan neszét vették, hogy a nemzeti pártnak nincsen kedvére a szakadatlan szavazás és legalább a külső formákban tisztességesebb obstrukciót szeretnének.

Kossuth Ferencz mesélte ezt a hiveinek.

De Polónyi és az ő kicsi tábora felzúgott:

— Soha! Jöjjenek velünk, ameddig akarunk s ha aztán elhagynak, megleszünk mi nélkülök is.

Fáy még hozzátette!

— Egy kicsit korán akarnak békülni.

S engesztelhetetlen szavak kezdtek röpködni. Hogy nem tágitanak s nem félnek tőle, hogy a tulásba vitt obstrukció bajjal járjon. A néppártból is sokan kontráztak az ilyen hangoknak. Az öreg Zmeskál Zoltán, akit a törvényszék csak az imént ítél el, dühösen jött vissza a parlamentbe s most ő tüzelt legjobban.

— Beadunk mi ezer módosítást is, ha kell!

Időközben a többség csoportjai is erősen tanácskoztak. Örley Kálmán egy módosítás benyújtására készült, aminek kettős célja is legyen. Az egyik az, hogy kikorrigálja a Gajári Géza módosításának tévedését, mert aszerint megtörténhetnék, hogy az indemnity épen ün-

A csizmadia négy ezüstre tartja, mit is megértvén Ferencz, rögtön leteszi a portékát a vásárolására és haraggal szól:

— Na, gyertek hé! nem ahho való jószág e.

Tovább lépnek, szedelőzködnek, megindulnak, vissza-visszatérnek, megint megvizsgálják a portéka minden porcikáját, míg nagysokára megegyeznek három ezüst forintban, amit Ferencz rögtön kipöngét a láda tetejére. Örzse kézhez veszi a saját tulajdonát. Mennek más irányba, sok hujja van még mindennek. Az asszonynak bunda kell, Ferencznek jó meleg fekete szűr, bojtos zsinórral. Itt járja még csak sok beszéd, böcsmérítés, szappálás, igazán csoda, hogy megesik a vásár. Jóvér Ferencz tapasztalt ember ám, sokat lá tud alkudni az árból, ami igen nagy megnyugvás.

Igy történik egymásután mindenféle szükséges holmi beszerzése s ebéd táján tisztességesen megrakodva mennek a szállás felé. Kiki csipeli a sajátját elégedetten, megnyugodva, hogy immár tültek a nehéz soron. Mert igen hajos dolog elbánni a külső embernek azzal a kitanult bohtosnéppel.

Az udvarban felkuporodnak a szekérre, elköltöni az ebédet. Zsuzsa előszedi a duczos hátú foszlós belü kenyeret, hideg disznóhúst meg a kulacsot, telve jóféle karczos józsai itallal. Ebéd alatt elröppen egy-egy szó a vásárról, de csak elvétve, mert most falatozás ideje van.

Megszeppen Jóvérné, átfut a hideg még a bokáján is, mert ilyen sorban nem volt még mióta heköttöttek a fejét.

Ferencz kemény nézéssel áll előtte:

— Hová hagyta azt a lányt?

Az asszony megreteg, nem tud mit szólni. Csak a könyvek futnak össze a szemében. Mit lehet ilyenkor mondani?

— Nem az a pityergés, hanem jösz te!

Huzta maga után a szegény remegő asszonyt, könyökével csinálva helyet az emberek között. Lassan bukdácsolva haladtak és elszomorodott mindenik, mert az járt az eszükbe: te vagy itt a hibás. Az emberáradat vitte, sodorta őket beljebb-beljebb a vásár kellős közepébe, ahol ezer meg ezer hang közt minduntalan valami új dolog vonja magára a figyelmet.

Egy sátor előtt Jóvér Ferencznek megfogja valaki a karját. Hátra néz, biztosra vette, hogy a lány. Dehogy az, dehogy az. Valami urféle kezd kárpálni:

— Édes bácsikám, kedves hácsikám, tessék csak belül kerülni, adok egy olyan ujjast, hogy sohse szaggatja szét . . .

— Kell a frányának! — rántja ki a karját Ferencz s viszi az asszonyt tovább.

Lépten-nyomon felbukkan egy-egy érdekes tárgy, bolondos figura, nevetető kiabálás; biz Isten elbolondítja ez a sok minden az ember tiszta gondolkozását. Megállanak álmélkodva, megfélejtkezve mindenről, csak az tölti

nepnapon kerülne napirendre. (A legközelebbi kedd ugyanis ünnep.) A másik célja pedig, hogy az ország világosan lássa, milyen sürgősen akarná a kormány az indennitét tárgyalni s mennyire ki szeretne használni minden órát. Így aztán a felelősség mindenképen az obstrukciót fogná terhelni. Ezt a módosítást tehát az egész párt helyeselte.

A parlament ezalatt még mindig szavazott. De egy órákor mégis csak tulesett ezen a foglalkozáson. Akkor felugrott Kubik Béla, hogy a házszabályokhoz akar szólni. De csak a Polónyi szombati indítványát ujtotta meg, amelyik kimaradt a jegyzőkönyvből.

— Ezt nem lehet házszabály czimén benyújtani — jegyezte meg Szilágyi Dezső.

— Hát akkor mint feliratkozott szónok teszem az indítványt, fordított egyet a dolgon Kubik, akinek Polónyi ezt suggerálta.

Szilágyi (mert ő is megtéved már ebben a zürzavarban) rá akarta hagyni, amikor Rakovszky István figyelmeztette, hogy más szónok van a soron s így Kubiknak még nem is volt joga beszélni. Ezt Szilágyi sem vitathatta el és Kubik a két czimén is felolvasott indítványt kénytelen volt egyelőre visszavonni, míg a sor rá kerül. S most már Örley Kálmán akarta benyújtani a maga módosítását. De ez is akadályba ütközött. Mert Szilágyi most már az egyik tévedése után nagyon is vigyázott s megkérdezte a jegyzőtől, hogy milyen szónok beszélt legutóbb.

— Gajári Géza! — kiabálta a szélsőbal.

— Akkor most baloldali szónok következik!

Igy történt, hogy előbb még Szentiványi Árpád mondott egy mérges kis beszédet s Örley csak azután jutott szóhoz. De nem könnyen. A módosítását benyújtotta ugyan, de a mérges ellenzék közbeszólásokkal zaklatta s legkivált Zmeskál.

— A Zmeskál szavára semmit sem adok! — fakadt ki végre Örley.

Ezért Zmeskál magyarázatot kért.

— Se multam, se jelenem, se jövőm nem tűri meg az ilyen sértőn is magyarázható megjegyzést — akadozott pipacsörös arcczal az öreg ur.

Örley mosolyogva nyugtatta meg, hogy nem is ismeri, ok nélkül tehát nem is sértené. Csak a közbeszólásait nem veszi komolyan, mint általában minden közbeszólást.

— Az más! — dörmögött Zmeskál s aztán megnyugodva hallgatta főtisztelendő Páder Rezső urat, ami elég kemény büntetés volt neki. Mert Páder ur néppárti panaszkodásokkal kibeszélte az egész ülést.

De azért maradt még a végire is valami akadékoskodás.

— A tárgyalást holnap folytatjuk — mondta ugyanis ekkor az elnök és Polónyi Géza hirtelen nagyon tudatlannak tette magát.

— Hány órákor? — kérdezte.

— Tíz órákor! — volt az elnök válasza.

S most Polónyi olyan fontos képpel, mintha egy alkotmányos jogot akarna konstatálni, kezdte mondani:

— Ezuttal nincs kifogásom, de méltóztassék megjegyezni, hogy az ülést nem kell szükségképen tíz órákor kezdeni s azt esetről-esetre kell megállapítani.

Erre már Szilágyi Dezső is lecsapta a czeruzáját. Mert ő is kezd kijönni a flegmájából . . .

A képviselőház ülése.

Mihelyt a jegyző felolvassa a jegyzőkönyvet, vita támad.

Polónyi Géza kifogásolja a jegyzőkönyvet. Hiányzik belőle az ő szombati indítványa s nincs nyoma a Tisza István gróf felszólalásának sem.

Rakovszky István kijelenti, hogy ő, aki az ellenzéki jegyző volt, nem vette át Polónyi indítványát. Most kezében van ugyan az indítvány, de ő azt a Ház asztalán levő irásokban utólag találta meg. Az indítványt valaki észrevétlenül tehetette az asztalára.

Molnár Antal jegyző: Polónyi második kifogására megjegyzi, hogy az nem alapszik a házszabályokon, melyek szerint Tisza István gróf felszólalásait nem kell a jegyzőkönyvbe venni.

Az elnök kérdi, kíván-e még valaki felszólalni.

Husz képviselő arra nézve, hogy Polónyi kifogásai jegyzőkönyvbe vétessenek, névszerint való szavazást kér.

Perczel Béni: Hát ez nem obstrukció?

Az elnök a szavazást elrendeli.

(Három szavazás.)

Sorra szavaz ezután a Ház a jegyzőkönyv, a Gulner és a Horánszky indítványa ügyében.

A szavazás eredménye ez:

Polónyi indítványát a jegyzőkönyv pótlása ügyében a Ház 158 szavazattal 28 ellenében elveti.

Gulner indítványát a tanácskozás elhalasztása ügyében a Ház 161 szavazattal 29 ellenében elveti.

Horánszky indítványát a Gajári-féle módosítás kinyomatása ügyében a Ház 162 szavazattal 39 ellenében elveti.

(Új viták.)

Kubik Béla: A házszabályokhoz kérek szót. Az elnök: A házszabályokhoz?

Kubik Béla: Igen.

Gajári Géza indítványa ellenében ellenindítványt nyújt be, mely szerint azt addig, míg az elnöki indítvány fölött nem döntenek, tárgyalni ne lehessen.

Az elnök: A házszabályokhoz szólva, indítványt tenni nem lehet.

Kubik Béla: Minthogy elkallódott az az indítvány, mely erről szól, tehát most teszi meg.

Az elnök: Csak a vita folyamán teheti meg indítványát. A napirend-vitát azonnal folytatja a Ház.

Kubik Béla a házszabályok czimén gondolta indítványát benyújtani, de ha az elnök kívánja, kéri indítványát a napirendhez vétetni.

Az elnök: Szólt már a képviselő ur?

Kubik Béla: Nem.

Az elnök: Tehát a napirendhez vesszük az indítványt.

Rakovszky István: Ha így áll a dolog, Kubiknak nincs is joga felszólalni most, sem indítványt benyújtani, mert más felszólaló van soron. (Derűtség.)

Polónyi Géza: Hát az én elkallódott indítványommal mi lesz? Ujra benyújtom azt, ha Kubik indítványát meg nem teheti.

Az elnök: Házszabályok czimén nem lehet indítványt tenni.

Kubik Béla: A feliratkozott szónokokra való tekintettel visszavonja indítványát és kijelenti, hogy a vita folyamán újra megteszi.

Az elnök: Folytatjuk a vitát. Ki van soron. A jegyző: Örley Kálmán. (Felkiáltások: Nem ő van soron.)

Az elnök: Az utolsó szónok kontraszónok volt, s most pro-szónok következik.

Hangok balról! Gajári Géza volt az utolsó szónok.

Az elnök konstatálja, hogy csakugyan Gajári volt az utolsó szónok. Így hát Szentiványi Árpádon a sor.

Henteller Lajos: Hiszen Gajári is a javaslat ellen szólt!

Az elnök (az ellenzékre mutatva): Tehát ott következnek. Ne csináljanak komédiát.

Szentiványi Árpád: Álljon elő a pénzügyminiszter, feszítse ki a mellét . . .

be a lelküket hirtelenében, ami előttük van: a nyüzsgő élet zaja, a sokadalom.

— Figolinó, mandolinó! Három krajczár egy métermázsa jól megmérve. Még egy ráadás Sáríkánek, Márikának, Esztikének, Örszíkének . . .

Az asszonynak mindjárt eszébe csapódik a lánya.

— Hallja, hallja! Ez tán meg tudná mondani, merre jár az én vérem . . .

Tovább ténferegnek és mára sok bolondság lenyomja kétségbeesésüket, le-le egészen a mit sem törődésig.

A mézeskalácsos kirakat előtt Jóvér Ferencz szemlélődve állapodik meg:

— Olyan volt a tied anyuk, amit én vettem.

— Hadd látom! A biz Isten! épen a párja! — mondja rá Zsuzsa igen elgondolkozva. Nézik, nézdegélik a sok gyönyörű tükrös mézes-szívet, melyeken olyan felejthetetlen versek szoktak lenni.

Ferencz a botjára hajlik, hogy közelebről hallhassa az asszony és lassan, szaggatottan, mintha emlékeivel sugdolózna, kezdi:

A fájdalom megöl,
Nincs kedvem élni sem . . .

S rá Zsuzsa asszony bólintgatva, helyeselve folytatja:

Nálad nélkül mit ér
Az élet én nekem!

Szomorú lesz az asszony, a régi édes

emlékek bánatot szakasztanak rá. Sirni volna kedve, de szegényli, ennyi bámész nép előtt. Nagyokat köhécsel, fojtogatja valami a torkát.

— Gyere csak na! — szól hozzá szeliden az ura és vezeti kézen fogva vigabb helyre, ahol verki, trombitaharsogás, dobszó, vadállatbögés egymást fölülmulva tölti be a levegőt. Egy panoráma elé kerülnek. Rikító gyöngykosarak, ezüstös poharak, sok szép emléktárgy van ott rakáson és viaszalakok ülnek a deszkán, egyik lélezkedik is, hol felnyitja a szeméit, hol meg lehunyja.

Rekedt hangon kiabál a szónok:

— Tessék, tessék! Csak tíz krajczár! Európa ötszáz alakrészben, ötszáz darab látványban! A halvaszületett kétféjű bornyu eleven állapotban! A zulukafferek emberirtó hadjárata. Inkvizitorok, királyok, hercegek és hercegnők! Tizenharmadik Leó pápa életnagyságban! Csak tíz krajczár!

— Hallod, anyjuk! — szólal meg Ferencz, bern van a pápa is.

Hallgat rá az asszony, mert nem nagyon ismeri ő szentségét.

— Az a hatalmas pap, tudod, akinek a királyok is kezet csókolnak. Még a miénk is.

— De mán az hazugság!

— Kérdezd meg a panorámástól, ha nem hiszed.

Közelebb inti a panorámást.

— Hát oszi' tud-e beszélni az a nemtom hányadik pápa?

— De mennyire.

— Hát jární-kelni?

— Azt nem, mert már előregedett.

— Hány éves lehet ugyan?

— Tul a kilenczvenen.

— Szép idő! Az Isten tartsa meg!

Kicsit elgondolkozik Ferencz.

— Na, Zsuzsa, ezt már megnézzük, ha addig élünk! Gyere csak, meg van az egy pörcezenet alatt.

Ferencz fellép a garádicsra, utána huzódzva, belekapaszkodva az asszony. Ilyet se láttak még!

Csakugyan ott ül kényelmes karosszékben egy igen öreg pap, megismerszik, hogy ő az, akit keresnek. Fekete talár van rajta, a mellén nagy fényes kereszt s kezében vaskos ósdi szentkönyv.

Ferencz jó távolságban leveszi előtte a süvegét.

— Kezet kéne ennek csókolni, Zsuzsa! — sugja nagyítatosan.

— Nem vagyunk mi pápisták! — szól rá vissza Jóvérné.

— Megszólítsam?

— Meg hát, csak kérdeje ki kend, hol az én egyetlen tubarózsám, az Örsze? Ha olyan okos, tudni kell azt néki!

— Ejnye, dehogyan tudja.

— Miért ne tudhatná?

— Mert nem erre a vidékre való.

— Akkor csak hadd olvassasson itt ő kigyelme, én ugyan nem trázsálok itt.

Zsuzsa türelmetlenül kezd, nem . . .

Zmeskál Zoltán: De ha nincs mellette. (De-rültség.)

Szentiványi Árpád: És világosítsa föl az országot, ahelyett, hogy beugratást emleget. Ha tudjuk, hogy három milliót öltek a választásra, hogy törvénytelenességgel, szuronnyal, csendőrel csináltak meg a választásokat, hogy kívánhat bizalmat az ellenzék a kormány? Apponyit ép úgy ki akarták tenni a parlamentből, mint Ugron Gábort, holott Apponyi minden parlamentnek díszére válik. A miniszterelnök úgy került a székebe, hogy bátor volt házelőnk korában megszökni a Kossuth-temetés előtt. (Zajos tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.) Mindez ok a bizalomra? Talán a választásokat intéző titkos osztály, a belügyminiszteri önkény, az egy választás az, amivel az ellenzék bizalmát megnyerték? Majd szóba hozza a jászberényi kormány-párti lap szennyos cikkét, melyben Apponyit és családját megsérti. (Zaj jobbról.) Ezt a cikket a jász-kun-szolnokmegyei főispán elnézésével egy tisztviselő írta.

Polónyi Géza: Az asszonyokat jó lesz bele nem keverni.

Szentiványi Árpád nem fogadja el a napirendet. (Tetszés balról.)

(Örley módosítása.)

Örley Kálmán a napirendhez kíván módosítást benyújtani. Az ellenzék a törvényhozás munkásságát.

Zmeskál Zoltán közbeszól.

Az elnök rendreutasítja Zmeskált.

Örley Kálmán Zmeskál szavára nem ad semmit. (Zaj.) Az ellenzék a törvényhozás működését minden módon megakadályozza. Ez megkárosítja a nemzet gazdaságát, iparát, kereskedelmét. Ezért azt a módosítást nyújtja be, hogy határozza el a Ház, hogy az indenniti-javaslatot, e törvényjavaslat napirendre tűzése fölött való vita befejezését, illelőleg a szavazást követő legközelebbi hétköznapon tárgyalják. (Helyeslés jobbról.)

Zmeskál Kálmán személyes kérdésben szól föl.

Az elnök: Mihez tetszik szólni?

Zmeskál Zoltán: Személyes kérdésben kérek szót. Örley azt mondta, hogy az ő szavára nem ad semmit. Kérde, sértő szándékból mondta-e ezt?

Örley Kálmán kijelenti, hogy Zmeskált nem ismerte eddig. Szavai értelme az, hogy Zmeskál közbeszólására, mint általában közbeszólásra, semmit nem ad. (Helyeslés.)

Páder Rezső épen olyan csínynek mondja Örley módosítását, mint amilyen Gajárié. Indítványozza, hogy Örley indítványát is nyomassák ki és osszák szét. (Zajos tetszés és derültség a bal- és szélsőbaloldalon.) Nem fogadja el sem a napirend-javaslatot, sem a módosításokat. (Helyeslés a baloldalon.)

Szuha István arra kéri a Házat, hogy beszédét holnap mondhassa el.

(Polónyi ötlete.)

Az elnök a vita folytatását holnapra kéri kitűzteni.

dekli már a római pápa sem. Rángatja, czi-hálja Ferenczet a válláról lógó szeredásnál fogva, tuszkolva a kijárási felé. Ferencz alig tud betelni a nézésével, sehogysem megy a fejébe, hogy lehet olyan türelmes ember ő szentsége, mikor ilyen sok bémész nép jár pucsurra hozzá.

— Menjünk, menjünk! — hallatszik az asszony fájdalmas hangja.

Keresik tovább az eltévedt galambot, az Örse lelket. Átbujálnak az embercsoportokon, kutatva minden sátor előtt, minden kapu alatt. Ujra végigmennek a mézeskalácsos soron, a tájékpipások előtt tovább-tovább mert imhol gyújtják már a lámpásokat, mindjárt leszakad az este.

Az asszony minduntalan megszólal könyei közül:

— Egyetlen tubuskám! Drágalatos vérem! Mi lesz veled?!

A csizmadia-sátor előtt, ahol csakugyan a lábhelet is vették, ismerős hang verődik az asszony fülébe. Ez a Kripkó uram szava.

— Hollá atyámfiai! Hát már a lánynyal mi lesz?

Visszanéznek. A csizmadia bemutat a sátor alá.

— Ki gyermeke az ott la?

A vaspántos lánán, félhomályban, fejét a sátorfához hajtva, szépen, édesdeden szundikál a megkerült kis mezei virágszál.

Oh! beh vétek szegénykét aranyos ártatlan álmai közül felriasztani.

Lovász János.

Polónyi Géza: Hány órára?

Az elnök: Minden ülés tíz óraker kezdődik, ha a Ház másképp nem határoz.

Polónyi Géza ma elfogadja az ülésnek tíz órára való kitűzését, de föntarítja a jogot arra nézve, hogy más időpontra való kitűzését indítványozhassa.

Az elnök: Fölösleges volt a felszólalás, mert a házszabály ezt a jogot minden képviselőnek biztosítja.

A holnapi ülés tíz óraker kezdődik s folytatják a napirend-vitát.

KÜLFÖLD.

Sturdza diadala. Bukarestből táviratozák: November 13-án lesznek Romániában az általános választások. Jassyban tegnap a nemzeti szabadelvű párt előzetes nagygyűlést tartott, amelyen Sturdza miniszterelnök is beszélt. A miniszterelnök a román királyság politikai helyzetét fejtegette; kiemelte Ferencz József király romániai látogatásának és Károly király pétervári utjának nagy fontosságát, amelyek azt bizonyítják, hogy Románia fontos állást foglal el az európai államok közt. Románia ennél az állásánál fogva vesz részt a két nagy nemzetközi értekezleten: a béke-konferencián és az anarchizmus ellen tartandó értekezleten. A miniszterelnök beszédét nagy tetszéssel és sokáig tartó ovációval fogadták. A nemzeti szabadelvű párt megígérte a miniszterelnöknek, hogy a választásokon arra fog törekedni, hogy a pártnak minél több újabb diadala legyen.

A kiegyezés.

(Távirati tudósítás.)

Az osztrák kiegyezési bizottság ma ülést tartott, amelyben *Schlesinger* képviselő utal az aranyvaluta veszedelmes voltára, amely Ausztria adósságait rettenetes módon szaporítaná. Az aranyvaluta szerencsétlenség a nép nagy tömegére nézve és gazdaságilag gyöngy államokat tönkretesz. Az aranyvaluta csak nemzetközi kereskedelmi pénz lehet, de nem lehet belföldi kényszerpénz. — Szólv új igazságos kiegyezést és az aranyvaluta mellőzését kívánja. Utána *Kolischer* képviselő kifejti, hogy a lengyel klub politikai és közgazdasági okokból híve a kiegyezésnek, mert meg akar tenni mindent, ami egyrészt az állam megerősítését mozdítja elő, másrészt Galiciát szorosabb kapcsolathozza a nyugati országokkal, hogy a termékek kölcsönös forgalmát föntartsa. Szólv kívánja azt, hogy a Duna-Visztula-csatornát építsék ki és hogy a kormány nagyobb kedvezményekben részesítse az ipart. Azután a konzuláris képviselő fejlesztéséről beszél, majd örömet fejez ki afölött, hogy a pénzügyminiszter a fogyasztási adók egy részéről lemondott, végül azt mondja, hogy a kvóta-kérdés nem teszi kétségessé a kiegyezést.

Ezután a tanácskozást félbeszakították és délután újra összeült a bizottság.

Zedtwitz gróf azt mondja, hogy a jelenlegi kiegyezés, ha tekintetbe vesszük az ellenzéki szónokoknak az egyes részletekről mondott dicséretét és a magyar ellenzéki pártoknak ez ellen a kiegyezés ellen tanúsított magatartását, mégis jobb a hírénel. Lehetne ugyan néhány rendelkezését Ausztria javára módosítani, de a Magyarországgal való államjogi viszony és a monarchia hatalmi állásának megingatása nélkül. Lehetetlen minden Ausztriára nézve kedvező követeléshez ragaszkodni. Szólv szemére veti az ellenzéknek, hogy obstrukciójával nagy károkat okozott. Az obstrukció okozta késedelemnek esett áldozatul a junktim. Végül kijelenti a szónok, hogy pártja az állam érdekében a kiegyezési javaslatoknak a részletes vita alapjául való elfogadása mellett fog szavazni.

Jax képviselő hangsúlyozza, hogy az egyik kiegyezési tárgyalásról a másikra egyre nagyobb elidegenítés észlelhető Ausztria és Magyarország között. Azt mondja, hogy Magyarországon elnyomják a nemzetiségeket. Az örleli forgalom megszüntetésében nem lát kedvezményt Ausztriára nézve. A kormánynak újabb tárgyalásokba kell bocsátkoznia Magyarországgal, hogy más, igazságosabb javaslatokat terjeszthessen a Reichsrath elé.

Wachniansyn képviselő Ausztria nagyhatalmi állása és közgazdasága érdekében a közös kereskedelmi és vámterület föntartását kívánja; kívánja továbbá az osztrák kereskedelmi és iparpolitika reformját, utalván az egyre növekvő magyar verseny veszedelmére és ugyanez okból egészséges vasuti tarifapolitikát óhajt, amely nem az állam bevételi forrása volna, hanem a mezőgazdaság és ipar fejlődését előmozdító eszköz. Örömmel üdvözli azt a reformot, hogy a konzulátusok mellé szakembereket rendelnek. A kvótát illetően azt kívánja szólni, hogy a kereskedelmi és a vámszerződést a kvótával egyidejűleg tárgyalják, azután kimutatja Magyarországnak 1868. óta való nagy haladását, amely Magyarországot a közös költségekhez való nagyobb hozzájárulásra kötelezi. Pártja a részletes tárgyalás mellett fog szavazni.

Ezzel a tárgyalást félbeszakították.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Bécs, október 24.

A „Fremdenblatt“-nak a Magyarországgal való kiegyezés tárgyában 1886—1887-ben folytatott parlamenti vitákról közölt remiszczencziájára a hivatalos „Wiener Abendpost“ a következőket jegyzi meg:

Mig az 1886-iki bizottságnak és albizottságoknak, amint a „Fremdenblatt“ adataiból kitűnik, összesen 16—17 ülésre volt szüksége, hogy a kereskedelmi és vámszerződést és a bankjavaslatokat elintézte, addig a mostani bizottság, a mai napot nem számítva, máris 12 ülést tartott, anélkül, hogy az általános vitát befejezte volna. Ez mégis csak nagyon különböző tempója a tanácskozásnak. De föltéve, hogy a jelenlegi bizottságnak és albizottságainak olyan körülmények miatt, amelyek 1886-ban nem léteztek kétszer annyi, tehát 32 ülésre volna szüksége, hogy a törvényjavaslatokat elintézte, akkor, miután 12 ülésük már volt, még 20 ülést kellene tartaniok. Ezt a husz ülést, ha tovább is 8 ülést tartanak hetenkint, mint eddig, különös megterhelés nélkül 2—3 hét alatt megtarthatják, vagyis a kiegyezési bizottság elég jókor terjeszthetné elő jelentését, hogy a második olvasást a parlamentben november közepén megkezdhesék. Ha már most a plénumnak is kétféle időt adunk a tárgyalásra, ha 10 ülés helyett, amennyire a Háznak 1886—87-ben szüksége volt, husz ülést adunk, vagy ennél is többet, könnyen mondhatjuk, hogy az egész kiegyezés a Ház valamennyi pártjának megfelelő munkakedve mellett december közepéig a keresztilmehet a második olvasáson. Ez nem bosszorkányság; nem elhamarkodás és nem hajszolás, hanem a jelenlegi parlamenti viszonyok legtöbbszörös figyelembe vételével felállított számítás, amelynek az az előnye van, hogy magának az ügynek és nem a pártpolitikai mennyiségnek a céljainak szolgál. Eszerint tényleg lehetséges, hogy a Magyarországgal való kiegyezés nagy és sürgős feladata az adott időben elvégeztessék és az 1886-iki kiegyezési bizottság tárgyalásaival való összehasonlítás épséggel nem alkalmas arra, hogy az ellenkezőt bizonyítsa. Persze, ha a jelenlegi bizottság tovább is olyan alaposan fog tanácskozni, mint eddig, az itt kiszámított időpontokat még kijebb tolja.

Az angol-francia konfliktus.

(Távirati tudósítások.)

A Fasoda-ügy a hadi készülődésekről szóló hírek dacára, mint előrelátható, békés megoldást fog nyerni. A francia külügyminiszter ma a parlament tagjai között egy sárga könyvet osztatott szét, amely a felső-nilusi eseményekről szól és harmincegy ügyiratot tartalmaz. A lényege az, hogy Franciaország beéri már egy uttal, amely a Nilushoz vezet. Az angol külügyminiszter erre a propezióira azt felelte, hogy még meggondolja a dolgot.

Mai távirataink a következők:

Paris, október 24.

A francia parlament elé terjesztett sárga könyv többek közt ezeket mondja:

Ami Fasodát illeti, ezt a francziák nem a máhditól foglalták el, amint hogy nem tartozott a máhdi uralma alá Bahr-el-Ghazeb sem, ahová a francziák már évekként ezelőtt nyomultak előre és ahol a máhdi hűvel sohasem került konfliktusra a dolog. Salisbury arra utalt, hogy a francia had-erő azokon a területeken győzött volt ahhoz, hogy foglaljon és ezeket a területeket Egyiptom igényei ellenében Franciaország számára megvédje.

Ami a Bahr-el-Ghazeb ügyet illeti, arról ezt írja Courcel, a londoni francia nagykövet:

Salisbury azt mondta nekem, hogy miután épen ez a terület a tárgya Anglia és Franciaország tárgyalásának, kérnie kell Franciaországot, hogy csapatait a vízváltóig vonja vissza. A jogi szempontból részéről szükségesnek talált fentartásokat nem érintve, arra figyelmeztetett Salisbury, hogy annak a vidéknek a vízváltója csak tudományosan van megjelölve és hogy annak fekvése és területe az időszaki áradások következtében csak igen nehezen ismerhető fel újra. Előáll tehát annak a szüksége, hogy a területeket a két fél igényeinek és jogainak megállapítása céljából barátságosan határoljuk el, Salisbury ezután arra igyekezett engem rávenni, hogy ha van rá fölhatalmazásom, tegyek javaslatokat. Erre azt válaszoltam, hogy jóllehet nem kaptam új instrukciókat, mégis azt hiszem, hogy az előbb nyert utasítások feljogosítanak arra, hogy a francia Kongóvidék részére a Nilus felé vezető ut, tudniillik a Bahr-el-Ghazeb völgyének birtokára jogot formáljak.

Azt hiszem, hogy közös érdeke Franciaországnak és Angliának, hogy Közép-Afrikának ezt a természetes kereskedelmi útját, amelyet szükség esetén a Naiger-vidékre nézve kötött szerződésekhez hasonló különszerződésekkel lehet biztosítani, el ne vágjuk. Ott állunk tehát, hogy a két fél érdekkörét megállapítsuk és a Csad-tó és a Nilus között levő terület elhatárolását befejezzük, mi a legutóbbi afrikai megegyezésünk óta az egyetlen befejezetlen kérdés közöttünk. Ha ebben a kérdésben megegyezésre jutunk, a Fasoda-kérdés önmagától letűnik a láthatárról. Salisbury azt válaszolta, hogy megfontolja azt az óhaját, hogy Franciaországnak a Bahr-el-Ghazeb völgyén át utja maradjon a Nilushoz, de mindenesetre értekeznie kell a kabinet többi tagjaival.

London, október 24.

A francia sárgakönyvnek a Fasoda-ügyre vonatkozó részei, különösen pedig Courcel nagykövetnek az a „hetyke” megjegyzése, amelyet e hónap 12-én tett Salisbury előtt, hogy tudniillik Franciaországnak ugyanolyan jogai vannak Egyiptomban, mint Angliának, nagyon felizgatta az angol közvéleményt, különösen a sajtót, elsősorban pedig a Times-t. A „Times” mai számában nagyon rossz néven veszi Salisbury-tól, hogy nem adott határozott választ Courcel-nek. Mindezek dacára egész határozottan konstatálható az, hogy a szenvedélyek kissé csillapodtak Angliában.

Legalább erre mutat az, hogy a szerdán megtartandó angol minisztertanács bele fog menni a francziák által követelt rekompenzáció tárgyalásába. A francziák ugyanis a Nilushoz akarnak hozzájutni és az angol kormány hajlandó ebben a kérdésben tárgyalni velük.

Páris, október 24.

A kamarának folyosóin élénk az élet. Mindenütt csoportok képződnek, amelyek megvitatják a politikai helyzetet és főként Brisson állásának megindásáról beszélnek. Mindazáltal konstatálható, hogy a kamarában Brissonnak nagy többsége bizonyos. Az antiszemita már holnapra kívánják a Dreyfus-üggyel kapcsolatos interpellációk tárgyalását. De a legjobb esetben is csak csütörtökön kerülhet rá a sor. Brisson állását nagyon megerősítette a sárga könyv. Delcassé külügyminiszter határozott és mégis mérsékelt hangját hámulják mindenütt, eljárásából azt következtetik, hogy a francia érdekeket hathatósan megvédte.

Valószínűnek tartják a békes megegyezést, amely mindkét fél előnyére fog válni. (N. Fr. Pr.)

Köln, október 24.

A „Kölnische Ztg.” londoni levelezője szerint valamennyi hadihajó készzenlétben áll; azokhoz a hajókhoz, amelyeknek legénysége nem teljes, berendelték a katonaságot. Azokat a tengerésztesteket, akikre mozgósításnál szükség van, készenlétbe helyezték. A legjobban attól tartanak Angliában, hogy a Brisson-kabinet megbukik, még mielőtt a békés megoldás elkövetkeznék és hogy az esetleges új kormány mindenképpen háborút akar majd. (N. Fr. Pr.)

Páris, október 24.

Holnap szigorú intézkedéseket tesznek, hogy a jelzett tüntetéseket a Bourbon-palota előtt megakadályozzák. Az utcán nem tűrnek semmiféle gyülekezést, hanem a csoportosulokat nyomban szétoszlatják. Aki izgató kiáltásokat hallat, azt letartóztatják.

London, október 24.

Az újabban közzétett kékkönyv közli az egyiptomi khedivének Cromer lordhoz intézett október 9-iki táviratát, amely helyesli Kitchener basának Marchand-dal szemben követelt eljárását és megjegyzi, hogy Khartum visszafoglalásának nem volna semmi hatása, ha a Nilus völgyét vissza nem adnák Egyiptomnak. Ugyanez a távirat arra kéri Salisbury-t, örködjék a fölött, hogy Egyiptom elvitathatatlan jogai elismerlessenek és hogy visszaadassanak Egyiptomnak mindazok a tartományai, amelyek az arabok fölkelése előtt birtokában voltak. A kékkönyv közli továbbá azt a levelet, amelyet Kitchener basa szeptember 21-én intézett Marchand-hoz s amelyben tudatja, hogy a Niluson mindennemű hadiszer szállítása teljességgel tiltva van.

Muraviev a békéről.

Az orosz külügyminiszter Bécsben igen érdekes beszélgetést folytatott Suttner Berta bárónővel, az ismert béke-aposztolnővel. Muraviev azt mondta, hogy az orosz czár békeakciójának már akkor is meglesz a hatása, ha az általános fegyverkezésben szünet fog beállni. A béke-mozgalom kezdeményezéséért különben minden dícsőséget áthárított a czárra, akinek ez legszemélyesebb ideája volt.

Az orosz külügyminiszter bécsi tartózkodásáról a következő táviratokat kaptuk:

Bécs, október 24.

Suttner Berta bárónőt, az osztrák békeegyesület elnöknőjét ma látogatáson fogadta Muraviev gróf orosz külügyminiszter és főleg a czárnak lefegyverzési ajánlatáról beszélgetett vele. A beszélgetés tartalmát a bárónő a holnapi „N. Fr. Presse”-ben így fogja előadni:

Muraviev gróf nagyon kedvesen fogadott és francia nyelven nagyon érdekes társalgást folytatott velem.

Első sorban kifejezte afelett érzett örömet, hogy amaz eszmék harcossával beszélhet, amelyeknek sikerét már az orosz czár és annak kormánya is előmozdítani törek-szenek.

— Ez olyan eszme — ugymond a gróf — amely, reméli, meg fogja hódítani az egész világot.

De egyúttal hozzátette, hogy nem titkolja el önmaga előtt azokat a nehézségeket, amelyek ezen eszme megvalósulását akadályozzák. Semmi esetre sem lehet rövid idő alatt elérni. Egyelőre eredménynek kell venni azt is és kívánni kell azt, hogy a fegyverkezésben szünet álljon be és hogy hadiszereket fel ne találjanak. Ha csak annyit tudunk elérni, hogy a háboruszkodással, amely nem egyéb mint egy „versenyfutás a romlás felé” egy időre felhagyjunk, már az is elég első eredménynek.

Már maga az a tény, hogy a kezdeményező az orosz czár volt, szerencsés körülménynek tekintendő. Az igaz, hogy ezt a nép-

nem érti. Amint hogy nem értette az európai koncertet sem, amelyet annyira gunyolt. Pedig az egy világháborút fojtott el csirájában.

Muraviev gróf ezután dicsérte a békeegyesületek működését és felemlítette, hogy fiatal korában ő is tagja volt a békeligának.

Ezeknek az egyleteknek és a sajtónak kell a közvéleményt a béke eszméjének megnyerniük. A sajtó azonban néha, mint az amerikai sajtó, az ellenkezőjét teszi. A népeket pedig könnyű ellenségeskedésre csábítani, amivel aztán az államfőknek számolniuk kell és a diplomátáknak csak fokunkint és óvatosan szabad előremenniük. Muraviev mégis azt hiszi, hogy a békeakciót siker fogja koronázni és megemlítette, hogy a francia kormány részéről is előzékenységgel fogadták a terveket.

Távozáskor Suttner bárónő így szólt Muraviev-hez:

— Örülök, hogy kezet szoríthatok azzal az emberrel, aki a bevezetősorokat írta a legnagyobb békeműhöz.

Erre Muraviev így felelt:

— Kérem, nekem semmi részem sem volt benne, felséges uram volt az egyetlen szerző...

Pétevár, október 24.

A „Neue Freie Presse” ama megjegyzése kapcsán, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország egyetértése teljesen bevált és biztosította a békét; a „Novosztij” azt mondja, hogy Muraviev gróf bécsi látogatásának a lefegyverzési értekezlet közeli összehívása alkalmából szintén megvan a jelentősége, amennyiben alkalom nyílik a közvetlen nyilatkozásra ez értekezlet programját illetően. A jelentősége ennek annál nagyobb, mondja a nevezett lap, mert a Balkán-félsziget a nagyhatalmak fokozott fegyverkezésének indító okai között fontos szerepet játszik. A Balkán-félszigeten nyugalom van ugyan, amelyet Ausztria-Magyarország és Oroszország egyetértése biztosít, de ez nem hárítja el a Balkán-államok viszálykodásának természetes okait. Ezután a Balkán-államoknak egymáshoz való viszonyát fejtegeti a „Novosztij” és cikkét a szavakkal végzi: Minthogy Oroszország politikáját ebbe a keretbe illeszti, jogosult a remény, hogy Ausztria-Magyarország ugyanígy fog eljárni és befolyási szféráját a Balkán-államok önállóságának rovására nem fogja nagyobbítani. Ily feltételek mellett Ausztria-Magyarország és Oroszország egyetértése a kívánt eredményre fog vezetni.

TÁVIRATOK.

A Dreyfus-ügy.

London, október 24. Az „Observer” közli jogtanácsosának Esterházy ügyvédjéhez írt megkeresését az inkriminált injuria részletezése dolgában, mert hiszen a párisi lapok már régen állították, hogy Esterházy írta a bordereaut, anélkül, hogy Esterházy ezért valamely francia lapot beperelt volna. Angliában pedig Esterházy személyesen jelentette ki Strongfűdder és Beerné előtt, hogy a bordereau az ő és nem Dreyfus kezeirésa.

Konstantinápoly, október 24. Itt élénken megbeszélnek Vilmos császárnak egyik nyilatkozatát a Dreyfus-üggyel. Kapp építészeti tanácsos, ki a nagy anatóli vasutakat építette és most a salonichi-delengatschi francia vasúti vállalatot igazgatja, elmondotta a császárnak, midőn az a német iskolát meglátogatta, hogy egy magas francia tiszt csak a múlt héten mondotta neki Párisban, hogy Dreyfus ártatlan. A francia tiszt ki-lencztizede megvan erről győződve, csak a vezérkar erősíti meg jezsuita módon, hogy minden régi hazugságot egy új hazugsággal letromfoljon. Vilmos császár fejével bölintott és így szólt:

— A legfurcsább csak az, hogy ezek az emberek elhiszik, hogy én tényleg leveleket írtam volna Dreyfushoz és hogy Hanotaux ezeket 27.000 frankért megvette.

A spanyol csapatok visszahívása.

Madrid, október 24. A minisztertanács elhatározta, hogy a kubai és portorikói csapatokat visszahívja. Együttal megbeszéltek a párisi békekongresszus munkálatait. A hadügyminiszter lemondását **S a g a s t a** nem fogadta el.

A legközelebbi napokban Don Carlos valószínűleg politikai kiáltványt fog közzétenni.

Madrid, október 24. A pályaudvart több anarchista jelzett megérkezése következtében szigorúan őrzik.

Correa hadügyminiszter lemondásának hírére megerősítik, de végleges elhatározás csak a hadügyminiszternek Sagasta miniszterelnökkel való tanácskozása után várható. Sagasta hívei remélik, hogy a miniszterelnöknek sikerülni fog a válságot elhárítania.

Az „Imparcial” szerint a kormány Puerto Ricóból táviratot kapott, amely tudatja, hogy az amerikaiak egy spanyol hajót, amely utban volt Havana felé, hogy a betegeket onnan elhozza, arra kényszerítettek, hogy vegye föl a spanyol csapatoknak még Puerto-Ricoba maradt részét. A hajó kapitányának tiltakozása mitsem használt.

Rampolla kitüntetése.

Róma, október 24. Az „Osservatore Romano” jelentése szerint Revertera gróf, Ausztria-Magyarország nagykövete a pápai széknél, Ferencz József császár és király ő felsége nevében átadta Rampolla bibornok-államtitkárnak a Szent-István-rend nagykeresztjének jelvényeit.

A spanyol-amerikai béketárgyalások.

Washington, október 24. Azt várják, hogy a Párisban levő amerikai bétebiztosok ma ultimátumfélélet terjesztenek a spanyol biztosok elé, minthogy úgy Mac Kinley elnök, mint az amerikai biztosok meg vannak győződve, hogy Spanyolország **s z á n d é k o s a n** késlelteti a tárgyalásokat. Az Egyesült-Államok semmi esetre sem vállalják el a spanyol adósságnak semmiféle részét, sem a kubait, sem a Filippini-szigeteket.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A király Budapesten.** Ő felsége ma reggel hatodfél órakor Bécsből Budapestre érkezett s délelőtt általános kihallgatást adott. Audiencián voltak:

Schlauch Lőrincz biboros, Tisza Kálmán és Szapáry Gyula gróf volt miniszterelnökök, Vay Béla báró és Daraváry Alajos, a főrendiház alelnökei, Széchenyi Gyula gróf főlovászmester, Pével Mihály görög-katolikus püspök, Podmaniczky Frigyes báró, Pallaviczini Ede őrgróf és Dessewffy Aurél gróf valóságos belső titkos tanácsosok; Mihályi Viktor görög-katolikus érsek, Kozma Károly címzetes, püspök, Jakabffy Imre államtitkár, Márffy Ágost nyugalmazott államtitkár, Blaschek József lovag altábornagy, özvegy Cziráky Lujza grófné, Bonó Géza közgazgatási bíró, Majláth József gróf és Széchenyi Péter gróf kamarások, Madách Emanuel, Kvassay János és Chyzer Kornél miniszteri tanácsosok, Török József főispán, Horváth Kálmán és Zsembery Kálmán kuriai bírák, Marx János vasúti üzletgazgató, Kovács Lajos vasúti üzletvezető, Vizeknay Antal és Néger Adolf osztálytanácsosok, Donhofer Ede posta- és távirat-főigazgató, Székely István egyetemi tanár, Falk Zsigmond lovag, Löw Samuel dr. és Halász Henrik dr. fővárosi orvosok, Markl József ezredorvos, Parthay Géza, Wörner Adolf és Mihalovics Ödön igazgatók, Rigler József Ede nagyiparos és mások. Együtt fogadta a király a szegény tüdőbajosok szanatóriumának küldöttségét, amelynek tagjai voltak Batthyány Lajos gróf, Harkányi Frigyes báró, Korányi Frigyes egyetemi tanár, Beniczky Ferencz főispán és Müller Kálmán kórházigazgató.

Délután két óra husz perczkor a király elutazott Gödöllőre. Úgy volt, hogy a Vigadó-

nál kiszáll kocsijából és megnézi az agancskiallitást, de az audiencia valamivel tovább tartott, mint gondolták s a látogatás emiatt elmaradt. Az utcákon, amerre az udvari kocsik elbogarogt, mindenütt levett kalappal várták a királyt, aki katonás üdvözléssel fogadta a köszöntést.

Hogy ő felsége meddig marad Budapesten és Gödöllőn, erre nézve még rendelkezés nem történt. A héten vagy a jövő héten Mária Valéria és Gizella főhercegnők is Gödöllőre érkeznek a király látogatására.

— **Horvát Boldizsár betegsége.** Horvát Boldizsár egészségi állapota teljesen megnyugtató már. Egész éjjel jól aludt s reggel jó étvágygyal fogyasztotta el kávéját. Délelőtt beszélgetett környezetével s úgy látszik rövid idő múlva már el is hagyhatja az ágyat.

— **Miniszteri kihallgatás.** Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a héten csütörtökön, október huszonhetedikén, a kihallgatást délelőtt tizenegy órakor tartja.

— **A hercegprímás nevenapja.** Október 30-án, jövő vasárnapon lesz Vaszary Kolos hercegprímás nevenapja. A fővárosi papság, mint minden évben, az idén is testületileg üdvözlözi az egyház-fejedelmet.

— **Bismarck egy kiadatlan levele.** A „Times” mai száma Bismarcknak egy eddig kiadatlan levelét közli, melyet a vaskancellár 1866. június 9-én Manteuffel tábornokhoz, Schleswig porosz kormányzójához intézett. E levélben Bismarck rosszaságát fejezi ki, hogy Manteuffel ahelyett, hogy siettetne volna a szakítást Ausztriával. Gablenz-czel szemben még barátságos hangot használ. Bismarck türelmetlenül várja a tábornok döntő elhatározását.

— **A katonai chassé-croisé muzsikusaik kölcsönösen barátságos hangja.** — írja levelében, épenséggel nincsen összhangban azzal a szellemmel, melylyel mi itt az első ágyulövés hírére vártuk. Ön azt mondja, hogy Holstein okkupációja, mint az erószak egy ténye, a közvéleményt esetleg nyugtalaníthatná, én pedig Devereux szavaival azt felelem önnek:

— Itt az ideje, barátom, hogy lármát csapjunk!

Minden három nap két milliónkba kerül. Ezt sokáig ki nem bírjuk, mert mi nem úgy élünk, mint az osztrákok, tudniillik hitelezőink költségén. Minden három nap ötezer főnyi szövetséges csapatot jelent Ausztriának. Ma egész Európában nekünk kedvez a szél. Azt reméltem, hogy ön egy kissé még York szerepét is el fogja játszani. Ha visszasülyedünk a félrendsabályok és a Condominium posványába, úgy igen nehéz lesz a kellő pillanatban oly kitűnő casus-bellit találnunk, mint ez a mostani. A bécsi urak egyszerűen játszanak velünk, míg ők és szövetségeseik el sem készülnek. Gablenz öcscsének nyilatkozata után attól tartok, hogy a tartománygyűlés kihívó egybehívását még hétfő előtt visszavonják, ezzel aztán elvesztjük eljárásunk legcsattanóbb magyarázatát. Ha várunk; az osztrák sajtó ismét felülkerekedik. Épen most kaptam Dél-Németországból azt az értesülést, még pedig igen jó forrásból, hogy Ausztria még nem készült el hadi készülődéseivel, és hogy épen ezért Gablenz Bécsből azt a parancsot kapta, hogy a dolgot, amennyire lehet, kihuzza és barátságos magatartást tanúsítson. Ő felségének azt fogom tanácsolni, hogy Holstein megszállásán kívül (amit ön bizonyára már végre is hajtott, mire e sorokat megkapja.) Gablenz fel szólítsuk a haladéktalan kivonulásra, míhelyt hétfőn a tartománygyűlés összeül.

— Be kell fejeznem, — így végzi Bismarck a levelet; — bocsásson meg levelém heves hangjáért, de az ön ma reggeli távirata fölizgatta idegeimet és most beállt a visszahatás. Mellékelve megküldöm azt a levelet is, melyet 5-én Goltzknak írtam, aki hasonló értelemben már beszélt Napoleon császárral.

Régi barátja

B i s m a r c k.

A levélnek utóirata is van, egy „Wallenstein halálából vett idézet:

— Megtettem, bár küzdöttem magammal. De itt a szükség, a kötség tovaszáll, most fejemért és életemért küzdök!

— **A király a bécsi pestisről.** A tüdőbetegek szanatóriumát létesítő egyesület küldöttsége ma délelőtt tisztelgett a királynál, hogy felajánlja neki az egyesület védnökségét és hogy engedélyt kérjen arra, hogy az első felépítendő szanatóriumnak az „Erzsébet” nevet adják. A király igen kegyesen fogadta a küldöttséget és többek közt a bécsi dög-halálról is említést tett. A küldöttség tagjai voltak Batthyány Lajos gróf elnök vezetése mellett Korányi Frigyes miniszteri tanácsos, Harkányi Frigyes báró, Beniczky Ferencz főispán, Müller Kálmán dr. kórházi igazgató. Batthyány gróf mondotta el az egyesület kérését, mire ő felsége kijelentette, hogy örömmel elfogadja az egyesület védnökségét és megengedi, hogy az első szanatóriumnak „Erzsébet” legyen a neve. A király igen behatóan érdeklődött azután, hogy mennyire haladt már az egyesület ügye, mennyi pénz van már együtt és van-e arra remény, hogy az első szanatórium rövidesen felépül? Ezekre a kérdésekre Batthyány gróf adta meg a szükséges felvilágosításokat. Elmondta, hogy bár fiatal az egyesület, mégis nyolczvanezer forint van már nagylelkű adakozók részéről aláírva. A főváros is támogatja az egyesületet. Ezt különös örömmel vette tudomásul ő felsége.

Remélem -- ugymond -- hogy a főváros, amely annyi kiváló fontosságú humanitárius intézményt megeremelt, ezt a nemes ügyet is fel fogja karolni és minden igénynek megfelelő telket fog az egyesület céljaira adományozni.

Azt is megkérdezte a király, hogy hol kívánják az első tüdőbetegeknek szánt szanatóriumot felállítani?

— A budai hegyek közt. Válaszolta gróf Batthyány.

A király ezután a küldöttség minden egyes tagját megszólítással tüntette ki. Batthyány gróftól családja hogyléte felől kérdezősködött. Harkányi báróval a politikai viszonyokról beszélgetett. Beniczky Ferencz főispántól azt kérdezte, hogy milyenek a földmivés-munkáviszonyok Pestmegyében. Müller Kálmán dr.-tól a főváros közegészségügyi viszonyai felől kérdezősködött.

Különösen hosszan beszélgetett Korányi Frigyesel, a tudós orvos-professzorral.

— Nem félnek a budapestiek a bécsi pestistől? kérdezte a király.

— Akadnak, akik félnek tőle — válaszolta Korányi — habár félelemre nincsen ok, ha tekintetbe vesszük az országnak fejlődött közegészségügyi viszonyait és azokat a célirányos intézkedéseket, amelyeket a ragály továbbterjedése ellen Bécsben tesznek.

— Tehát nem hiszi, hogy a pestist áthurcolják Magyarországra?

— Ez idő szerint nem látok okot arra, hogy ettől a veszedelemtől tartani kelljen.

A király a bacillusok fertőzőképességéről is több kérdést intézett Korányihoz.

Közel egy félórát töltött a küldöttség az audiencián, amelynek végeztével a király igen kegyteljesen búcsuzott el tőlük.

— **Letartóztatott anarchista.** Berlinből táviratozzák: A „Papayanni” hajón tegnap letartóztatott egy anarchista, akit úgy Spanyolországban, mint Franciaországban igen jól ismernek. A hajó utban volt Máltából Maczedónia felé. A letartóztatott anarchista Olaszországból utazott Máltába és ott bejelentette, hogy Alexandriába akar utazni. Szándéka az volt, hogy Palesztinába megy. A rendőrhatalóságok s a brit és az olasz konzulátus már várták Alexandriában és letartóztatták, mielőtt még partra lépett volna.

— **Közfogó.** Hesslein Henrik dr., fővárosi ügyvéd eljegyezte Weisz Miksa budapesti vállalkozó leányát, Weisz Laura kisasszonyt.

— **Elsülyedt hajó.** Memelből táviratozzák nekünk: A „Satisfaction” nevű bárka, amely Horch kapitány vezetése alatt szentet szállított, Leithből Memelbe jövet az Északi-tengeren elsülyedt. A kapitány, valamint neje és a hajónak kilencz embere a tengerbe fullt. Csak egy hajó-inast mentett meg egy gotenburi gőzös.

— Öngyilkos bír. Mezihradzky Frigyes, Szent-Kereszt község bírája — mint löcsei tudósítónk írja — felakasztotta magát és mire észrevették, meg is halt. Környezete nem is sejté, hogy mi vitte a már hatvanéves embert a végzetes elhatározásra.

— A tréfa halottja. Krompach bányavárosban — mint löcsei levelezőnk írja — Szilágyi Jenő házában együtt volt Illés István és Leskő János. A házigazda hazajövet revolverét az asztalra tette és figyelmeztette vendégeit, hogy a pisztoly töltve van. Illés azonban kezébe vette a revolvert, majd tréfából Leskő mellének szegezte:

— Meg akarsz-e halni?

— Leskő pedig kidüllesztette a mellét és vigan mondta:

— Ide vele, ugyis egy az élet.

Illés megnyomta a ravaszt, a fegyver elsült és a golyó Leskő szívébe furódott. E lövéssel Illés megölte a legjobb barátját.

— Szerelmes borbély. Haffer György borbély — amint temesvári tudósítónk jelenti — ma délután a bázsi vonalon a vonat elé vetette magát s a kerekék lefejezték. Szerelmi bánat kergette a halálba. Levelet találtak nála, amely szerint örfáját és gyűrűjét annak a leánynak hagyja emlékül, a kinek csalfasága miatt menekülnie kellett az élettől.

— Elsikkasztott csecsemő. Graudich János budapesti raktárfelügyelő háromhónapos leánykáját örökbe adta egy urias kinézésű asszonynak, aki azt mondotta, hogy Berkovics Istvánnak hívják. Az irományokat azonban nem csinálták meg, mert az asszony azt ígerte, hogy azokat lakóhelyén Szegeden készítteti el családi ügyvédjével s nem sokára felhozza Budapestre Graudichéknak, Ennek négy hónapja is elmúlt s a gyermek apja több levelet küldött Berkovicsné után, de Szegedről az a felelet érkezett, hogy Berkovicsné ott nem lakik s nem is lakott a városban soha. Graudich följelentette az esetet a rendőrségnek s most mindenütt kerestetik Berkovicsnét és az örökbe fogadott csecsemőt.

— A sterlinggyár rejtelmel. A napokban Budapestben letartóztatott pénzhamisító-társaság tegnap óta a törvényszék fogházában van. A rendőrség tegnap reggel fejezte be a nyomozást. Meglehető érdekes históriák akadnak az eddig történt kihallgatásokról szóló jegyzőkönyvekben. Jobsch Jozefina, orfeumi tánczosnő, magyar származású, czeni születésű lenny. Atyja patikáros volt. Még mint serdületlen leány elszőkött hazulról. Bécsbe ment, ahol nem a legártatlanabb foglalkozást választotta életmódjával. A rendőrség nem is látta szívesen s érzelmeinek úgy adott kifejezést, hogy a szép Jozefinet kitiltotta Bécs városa területéről. Ekkor Budapestre jött s megtanult táncolni. Valószínű, hogy itt ismerkedett meg Schwalbe Lipóttal és Manquette Antallal is, aki melesleg mondva, nem amerikai, mint eleinte hittek, hanem belga születésű férfi. Budapestre nemsokára nagy európaikörútra indultak. Monacóban, Spaaban feltűnően költekezett a hamis pénzből. Majd visszatértek Budapestre, hogy a sterlinggyárat ismét üzembe hozzák és a kellő mennyiségű hamis bankó beváltása után télre a Rivierára költözzenek. Az új gyártmányok értékesítése alkalmával érte Manquette-t, azután pedig Schwalbe Lipót és Jobsch Jozefinet a katasztrófa, az elfogatás. Schwalbe különben rajongó anarchista. Ugy látszik, csak azért tartott üzlettársával, mert ez pénzt tudott teremteni, amelylyel Schwalbe később anarchista-terveinek kivételét is előmozdította volna. Minden gondolatát az anarchiának szentelte s egyetlen gyönyörűsége apai örömeinek letéteményesében, az iczi-piczi Józsi-gyerekben telt. Most kiderült, hogy a Józsi csak árendába vett gyerek volt. Jobsch Jozefine bérelte ki egy gyümölcsös kofától, hogy Schwalbe Lipót ezzel is jobban magához láncsolja.

— A Zoltán-féle csukamájolaj a legjobb és legbiztosabb szer külföldi gyermekbetegségek (angol-kór, seropulosis, tüdővész stb.) keletkezésének elhárítására. Üvegenként 1 frtért kapható Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárán. Budapest, V., Széchenyitér. Nagykoronautca sarkán.

Napirend.

Naptár: Kedd, október 25. — Római katolikus: Krizánt. — Protestáns: Krizánt. — Görög-ország: (október 13.) Agatodór. — Zsidó: Marcheschvan 9. — Nap két 6 óra 18 perczkor reggel, nyugszik: 4 óra 37 perczkor délután. — Hold két: 2 óra 32 perczkor délután, nyugszik éjjel 1 óra 22 perczkor.

A földművelésügyi miniszter fogad d. u. 4 ó. A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti muzeum: Régiségtár, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva.

Az egyetemi füvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A „Hódolói díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-út végén, látható reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekdíj 30 krajczár.

A bécsi pestis.

(Távirati tudósítások.)

Müller doktort, a második pestis-áldozatot, nagy részvétellel temették el ma délelőtt. Az egész nap nyugalmát egyébként — patkányhíren és a Barisch elhurczolt ruháin és az este elterjedt újabb megbetegedési álhíren kívül — semmi sem zavarta. A beteg ápolónők állapota igen komoly, újabb megbetegedés azonban nem történt.

Mindent összevéve, a mai nap megnyugtató eredménnyel záródott s a nyugalomhoz néhány kapacitás véleménye is hozzájárult.

(A temetés.)

Ma reggel még sötét volt és őszi köd feküdt a városban, mikor a halottat kísérő kis társaság a központi temető elé megérkezett. Ott volt az elhunyt két öccse, Müller Frigyes dr. a feleségével és Müller Ottó rendőrhivatalnok. Az elhunytak öreg édes anyja is Bécsbe érkezett; a szegény asszony egészen magákiül van a fájdalomtól; minden áron ki akart menni a temetőbe és fiai csak nehezen tudták őt visszatartani. A temetőben megjelent továbbá Nothnagel tanár fiával, aki szintén orvos, Mannberg tanár, Frankl tanár, a poliklinika igazgatóságának küldöttsége, a harmadik kerületi rendőrség vezetője és néhány orvos. Az elhunytak kartársai, akik az anathomiail-pathologiai intézetben vele együtt dolgoztak s meghitt barátjai voltak, nem mehettek el a temetőbe, mert nem szabad a közközházból távoznok. Legelől haladtak a gyász-kíséret tagjait szállító-kocsik, azután következett a halottas kocsik. A közegészségi tanács elrendelte, hogy a halottas kocsik csak leghátul mehessenek.

A gyász-kíséret mély csöndben, szótlanul haladt végig a parkon, amely a borongós őszi ködben még a rendésnél is szomorubb volt. A kíséret vezetője intett, hogy tovább nem szabad menni, pedig csak jó messziről csillámlott föl két gyertyának világa, amely a sírhelyet jelölte meg. Csak a koporsót vitték tovább, egészen a sírgödörig. A tizenolcz tagból álló társaság tizenöt-busz lépés távolságban állott a frissen ásott sírtól. Jó sok idő telt el, amíg az utolsó szertartásra a végső előkészületeket megtették. A pap váratott magára sokáig, akire a koporsó beszentelésének kötelessége várt. A gyászolók dideregték, és a szabadban való tartózkodás próbára tette türelmünket.

Végre megérkezett a pap is. Ekkor a szolgák levették a kocsiról a koporsót és a deszkákra tették, melyek keresztben feküdtek a sír fölött. Az egész alig egy-két másodpercig tartott, lebecsattatták a koporsót a tíz láb mélységű sírba. A temető igazgatója utána hajította a kötelet is, melylyel a koporsót leeresztették. Azután utána dobták az öt koszorut is. Köztük volt Nothnagel tanár koszoruja, amelynek szalagján ez a fölírás volt:

— Haláláig kötelességéhez hű, bátor barátjának, lesújtó fájdalmában Nothnagel.

Ott volt továbbá a családtagoknak két koszoruja, a klinika és a Ferencz József-kórház ko-

szoruja. A rokonok keservesen zokogtak s a többi jelenlevő sem tudta könnyeit visszafojtani. A gyászolók most még néhány lépést hátráltak s egy ott álló sajtárban megmosták a kezüket; a sajtárban karbolos víz volt. Azután a pap a sekrestyével előlépett; a temető igazgatója vezette őket és a sírtől husz lépésnyi távolságban jelölte meg a helyüket. Ott végezte a pap a beszentelést olyképen, hogy abba az irányba hintette a szentelt vizet, ahol a koporsót a földbe eresztették. A háttérben az a tiz bérkocsis állott, aki a gyászolókat kihozta.

Most kellett volna Nothnagelnek a gyászbeszédet elmondania, de a tanár annyira elérzékenyült, hogy nem tudott beszélni. Helyette Frankl tanár beszélt, a többek közt ezt mondta:

A halál elszóltott téged tőlünk s itt állunk, hogy szomorkodó tanui legyünk, amint téged a hideg, borzongató sírba lebecsátanak. Életedet a munkának és a tudománynak szentelted. Igaz és hű, elnéző és türelmes voltál másokhoz, szigorú önmagadhoz. Kötelességedet mindenkor kicsinyben és nagyban pontosan és hűségesen teljesítetted. Ember voltál, igaz ember, életednek utolsó lehetőségig. Életed rövid volt, de tartalmas! himnusza volt a kötelességtudásnak és az erkölcsi érzésnek mindhaláláig. Nem éltél hiába. Nevedet beiktatták a tudomány vértanúinak nevei közé. Emlékezeted szent lesz nekünk.

Ezután Mannberg tanár mondott néhány szót és végül Müllernek egy barátja és volt iskolatársa bucsuzott el a halottól.

E beszédek közben behantolták a sírgödört s negyed hét órakor véget ért a szomorú szertartás.

(A betegek állapota.)

Minthogy ma este Pöcha és Hochegger ápolónőkről nagyon kedvező jelentéseket adtak ki, mindenki azt hitte, hogy most már teljesen elmúlt a pestis és nem is fog terjedni. Ma délután háromnegyed hatig Pöcha ápolónő hőmérséke 37 fok volt. Hat órakor azonban a helyzet hirtelen megváltozott. Pöcha láza 40 fokra emelkedett. Érverése száz lett. Állapota veszélyes. Minden perczen meghalhat. Általában gáncsolják, hogy a főorvos hat óra óta nem ad ki bulletint. Minthogy azonban a kérdezősködés nem akar megszűnni, a hatóság elhatározta, hogy éjjeli tizenkét órakor újabb bulletint ad ki Pöcha ápolónő állapotáról.

(Rémhírek.)

Délelőtt az a hír terjedt el a városban, hogy két patkány, amelylyel a Müller dr. experimentált, s amelybe egyenesen beoltotta a pestist, a laboratóriumból megszökött. E hír szerint a veszedelmessé vált állatok a csatornába szöktek, s holnap a IX. kerület csatornáit teleöntözik szublimálttal és egyéb fertőtlenítő szerekkel, hogy elpusztítsák az inficiált patkányokat. A városházán ma ülést tartottak, amelyre meghívták a IX. kerület csatornatisztító mesterét is és fölcsólitották, hogy sürgősen adjon be tervet a csatorna dezinficiálására.

Ezek a pozitív hírek olyan rettentő izgalomba ejtették Bécsben, amilyenben még a pestises napokban nem volt. És ez az izgalom teljesen jogosult volt, mert két inficiált patkány épen elegendő arra, hogy szétvigye a feketehalált az egész városba. Jó szerencse, hogy később kiderült a rémbír valótlán volta. Hivatalos helyről kijelentették, hogy az egész patkány-történetből egy sem igaz. A laboratóriumban sohasem experimentáltak patkányokkal, ennél fogva semmi sem lehet igaz, ami a két patkányhoz fűződik. A városházán tartott ülés sem.

Még benn voltak a patkányok okozta lázban, mikor egy más ijesztő hír szállt szájról-szájra a városban: Barisch Ferencznek, a pestisben elhalt szolgának anyja, hogy valami emléke legyen a fiától, magával vitte összes fertőzött ruháit és nyugodtan hazautazott velük a Mistelbach alsó-ausztriai kerületi kapitányságban levő Iaa an der Thays nevű községbe. Délelőtt gondoltak csak a kórházban Barisch ruháira és nagy rémülettel konstatalták, hogy a tudatlan asszony elvitte őket. A köz-

igazgatási tanács nyomában táviratozott Laaba, hogy szedjék el Barischnétól a fertőzött ruhákat és égessék el őket, az asszonyt pedig helyezték a legszigorubb orvosi felügyelet alá. A laai hatóság azonnal eleget tett ugyan ennek a felhívásnak, mindazonáltal a lakosságot nagy mértékben aiarmirozta az eset.

Estefelé újabb pestis-megbetegedésről beszéltek mindenütt s ez a hír érthető rémületet keltett. Szerencsére valótlannak bizonyult. Mindössze az történt, hogy Greschl ápolónót, aki könnyű láztünetek közt megbetegedett, a kórházból átvitették a Ferencz József-kórházba.

(Beoltások pestis-szérummal.)

Bécsben tudvalevőleg pestis-szérum még nincs, azért Weichselbaum igazgató szombaton táviratozott Párisba a Pasteur-féle intézetbe, hogy rögtön küldjenek pestis-szérumot. Roux tanár, a Pasteur-intézet elnöke, aki nem jól érezte magát, dr. Marmorek asszisztensnek nyújtotta át a sürgőnyt, aki azonnal Garierba sürgőnyözött, ahol a pestis-szérum előállítására rendelt laboratórium van, azzal a kéréssel, hogy az összes kész szérumot küldjék rögtön Párisba. A szérum két órával a sürgöny vétele után már Párisban is volt. Marmorek a szérummal rögtön a pályaudvarra hajtatott és ott az épen indulni készülő keleti express-vonat kalauzájának át akarta adni a szérumot, hogy azt Bécsben adja ki. Az utolsó percekben azonban kijött Roux tanár is, és daczára, hogy Marmorek nem készült az utra, még felöltő sem volt nála, elküldte Rouxt egy esernyővel a keleti expressvonattal Bécsbe, ahol Paltauf tanár várta. Bécsbe érkezve, az asszisztens a szérummal azonnal a kórházba sietett, ahol dr. Poekh az intézetben internált személyeket a pestis-szérummal azonnal beoltotta. Így tehát az összes Európában létező szérum most Bécsben van. — Az ideérkezett asszisztens résztvevő Müller temetésén, mert barátja volt.

Marmorek dr.-t ma a „N. Fr. Pr.“ egyik munkatársa előtt így nyilatkozott a szomorú ügyről:

— Az egész uton abban reménykedtem, hogy Müller dr.-t életben találom. Mélyen megrendített az a hír, hogy mire odaértem, már meghalt.

Marmorek azonnal az infekció-kórházba ment, hogy Pöcha ápolónót injekcionálja. Marmoreknek tizennégy napig kellett volna fertőtlenítő szobában maradnia a bécsi tartózkodása miatt, de mivel már holnap vissza kell mennie Párisba, Poekh dr.-ral önmagát is befeeskendeztette a szérummal. Az a szérum, amelyet magával hozott, volt az utolsó adag; egyelőre Párisban sincs több, néhány nap múlva azonban ismét lesz. Sok ló be van oltva ebből a célból. Együttal a magyar belügyminiszter kérését is teljesíteni fogják, aki szintén kéretett pestis-szérumot. Marmorek dr. holnap több üveggel küld Budapestre.

Marmorek is azon a véleményen van, hogy a bécsi hatóságok intézkedései elfojtják a pestist.

A pestis szérumot Indiában is alkalmazták és sok esetben eredménnyel, szükséges azonban, hogy a betegség első stádiumában alkalmazzák. Állatokon végzett kísérletek is igazolják az állításokat.

Marmorek dr. meglátogatta a helytartót, aki megköszönte a Pasteur-intézet nagy szíveségét. A járványbizottság táviratilag mondott köszönetet Roux doktornak, a Pasteur-intézet alelnökének.

A „Wiener Abendpost“ jelenti, hogy a permanens bizottság elhatározta, hogy a párisi Pasteur-intézetnek a pestisszérum átengedéseért, valamint Marmorek doktornak a szérum elhozataláért táviratilag mond köszönetet. A Ferencz József-kórház elszigetelt betegosztályaiiban levő személyek megfigyelését egyelőre két hétre tüzték ki.

(Virchow véleménye.)

Virchow titkos tanácsos, a berlini orvosi egyetem nagyírú tanára — mint röviden már említettük — a bécsi pestis-veszélyről érdekes nyilatkozatokat tett. Ez a nyilatkozat a következő:

— Előre bocsátom, hogy a pestis ragályozási viszonyai kedvezőbbek, mint például a

himlőnél. Ez utóbbinál a betegség csirait még a levegő is közvetítheti; természetes tehát, hogy a betegségnél ilyen körülmények között nagyon keveset használ a betegek elszigetelése. A pestisnél eddig még nem volt rá eset, hogy a betegség-csirákat a levegő egy helyről a másikra vitte volna; a pestis-ragályozás csak közvetlen érintkezés által történhetik. De ez a kedvező körülmény ne tegyen bennünket elbizakodottakká. Mert vajjon ki ismeri és ki képes elzárni mindazokat az utakat, amelyeken a rettegett érintkezés megtörténhetik. Nem lehet tudni, hogy egy ilyen beteg mi mindent érintett meg és hogy hol maradtak meg ez érintés nyomai. Bécsben az utolsó eset után bizonyára semmi óvintézkedést nem mulasztottak el. De a bacillusok még mindig találtak utat, amelyen át tovább terjedhettek. A legjobb és egyetlen óvszer ily esetben mindenesetre: a tisztaság, óvatosság és éberség. Azt kérdik, hogy egészségügyi viszonyaink már magukban véve is nem vetnek-e gátat ily epidémia rohamos továbbterjedésének. Ah, hiszen még annyira hátra vagyunk minden tekintetben e téren. (Ezt Berlinben mondja, nem Budapestben. Mit szólna itt?) Egészségügyi rendszabályaink még a csendőrök és rendőrök vállain nyugszanak, holott azoknak magunkban kellene lenniük. Magunkon kellene kezdenünk és megtennünk mindazt, amit a józan ész parancsol. És mit tapasztalunk? Mindenki tudja például, hogy a tuberkulózis-bacillusai benne vannak a köpetben és hogy a bacillusok tüdővésszel fenyegetik embertársainkat és vajjon azért manapság kevesebbet köpködnek az emberek? Több köpöladát látunk, jelentékeny tudományos haladásunknak ez az egyetlen vívmánya.

(Pettenkoffer tanár véleménye.)

Pettenkoffer, aki elismert tekintély a bakteriologiában, a „Münchener Allgemeine Zeitung“-ban a pestisről ezeket írja:

Egész biztosra lehet venni, hogy az egyes megbetegedések következtében még nem fog kiütni a pestis-epidémia. A bécsi pestis csakis a pathologiai intézetre szorítkozik és nem terjed ki egész Bécsre. Ez igen fontos körülmény. Természetesen nagyon is érthető, hogy a kísérletezők és szolgák vigyázatlansága folytán fertőzés fordulhat elő. De amíg a bécsi munkások nincsenek megfertőzve, amíg a pestis a pathologiai intézetre szorítkozik, addig a müncheniek bátran utazhatnak Bécsbe. Nem valószínű, hogy a pestis Bécsből tovaterjedjen.

Budapest védekezik.

Rosszakaratu rágalom az, hogy a kormány és a főváros nem csinál semmit. Dehogy nem csinál. Amint az a lejjebb megírott tudósításokból napnál világosabban ki fog derülni.

Más kérdés persze, hogy helyesek, okosak, célirányosak-e ezek az intézkedések? Ebben a kérdésben nem merünk a napra hivatkozni, főképp a kormány intézkedései dolgában. Ezek fölött sötétség borong, éjszakai sötétség. Azt mondják, hogy titokban kell tartani, mert máskülönbben a közönség megtudja és megijed. Kissé rejtélyes ugyan ez az okoskodás, de elvégre maga a pestis is rejtélyes betegség. Lehet, hogy e meglehetősen ismeretlen baj ellen ismeretlen eszközökkel kell védekezni.

És mit szólunk szeretett fővárosunk intézkedéseiről, amik igazán siralmasak?

A dolgoknak üsdiktől fogva megvan a maguk sorrendje. Amint a lajtorjára nem a tizenharmadik fokozat kezdünk fölmászni, úgy végzi a józan ember a rendes dolgait is, először az elsőt, azután a másodikat, harmadikat, negyediket.

A pestis odaát van Bécsben, nálunk megvan bizonyos veszedelem, hogy átjön. Ez ellen kell védekezni. S ugye, bolond ember volna, aki most azon törné a fejét, hogyan kell a majdan kiháló vidékeket betelepíteni? A főváros pedig barakkokat épít! . . .

Ne adja az Isten, de megeshetik, hogy erre is szükség lesz. De hol van az egy, meg a kettő, meg a három? Ne ássuk még a sírokat, hanem legalább próbáljunk védekezni. Kérjük a vesztegárt. Vizsgáljuk meg a vasuton és hajón érkező embereket és holmikát. Dezinficizáljuk a postát. Adjunk utasítást a lakosságnak, hogy ügyeljen a tisztaságra, az életrendjére, hogy forralja a vizét. S az Isten tudja, még hány intézkedés előbbre való, mint a harakkok építése és a sírok ásása.

Ezeket várjuk, de rögtön . . .

(A kormány intézkedése.)

A kormány a Bécsből érkező újabb hírek következtében a pestis behurczoltatásának megállítására a mai nap folyamán nagy szabású óvintézkedéseket tett. Tudósítónk ma felkereste Chyzer Kornél dr. miniszteri tanácsost, a belügyminisztérium közegészségi ügyosztályának vezetőjét, hogy ezekről az intézkedésekről részletes felvilágosítást kapjon. Chyzer dr. kijelentette, hogy a kormány tényleg tett óvintézkedéseket, de nem mondhatja meg, hogy miben állanak azok. Az óvintézkedések nyilvánosságra való hozatala ugyanis nagyban fokozná a közönség nyugtalanságát, másrészt pedig azt eredményezhetné, hogy az intézkedéseket a közönség kijátsza. A mai lapoknak arra a hírére vonatkozólag, hogy a kísérleti laboratóriumból két fertőzött patkány megszökött, Chyzer tréfásan megjegyezte, hogy azok a patkányok valószínűleg — kacsa k.

(A tanács megmozdul.)

A főváros, ugylátszik, más információkat is kap a dögvészről, mint amiket a sajtó nyilvánosságra hoz. Legalább mintha erre vallana az a lázas készülődés, amelylyel ma indultak meg a kellő óvintézkedések.

Scherma n Adolf tisztii főorvos szigorú vizsgálatot tartott a kórházakban és az egészségügyi intézetekben s konstátálta, hogy mindanütt a legnagyobb rend van.

A közgyűlés nemrégiben elhatározta, hogy a gyáli-ut mentén, a szent László-kórház mögött állandó járvány-barakkot épít. A telket bekerítetteti, a fölvételi épületet előre megcsináltatja, a barakkokat pedig akkor állítja föl, ha azokra szükség lesz.

Halmos János polgármester tegnap személyesen megstúrgette a belügyminisztériumban a közgyűlési határozat jóváhagyását. Ma délelőtt pedig dr. Mellly Béla tanács-jegyző járt fönn a minisztériumban és sürgette a jóváhagyást.

A polgármester továbbá már tegnap utasította Hönig Dezső mérnököt, hogy a barakkok fölállítására sürgősen csináljon tervet és költségvetést. A tervek ma már el is készültek. Hönig Dezső mérnök három alternatívát dolgozott ki, aszerint, amint vagy fából csinálják a barakkokat vagy gipszfalból, vagy téglából. Egyelőre két barakkot állítanak föl negyven-nyolcvan ágygyal. A terveket holnap reggel egy szakbizottság tárgyalja s a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében már holnapután meg is kezdik a munkát.

Viola Imre a közegészségi ügyosztály vezetője tegnap az új központi fertőtlenítő intézetet vizsgálta meg s megtette minden előkészületet arra, hogy ha esetleg akad Budapestben gyanús beteg, minden főnakadás nélkül azonnal elszállíthassák és dezinficizálják.

A fertőtlenítő intézetben teljesen elő vannak készítelve a veszedelemre. A polgármester fölhiyta a sazkhivatalok vezetőit, hogy minden intézkedésről neki azonnal jelentést tegyenek.

(Régi pestisek Magyarországon.)

Purjesz Ignác dr., a Rókus-kórház titkára közli velünk a következő érdekes adatokat:

A múlt században több ízben dühöngött pestis (fekete halál) és különböző nemzetek lakosságában óriási pusztítást vitt végbe. A tudományak kevésbé fejlett viszonyai mellett az akkoriban szokásban volt és a pestis megszüntetésére célzó eljárások jórésztben hiábavalóknak mutatkoztak. Legfőbb intézkedés a vesztegár volt, melyet sok,

szor tulságos formában alkalmaztak. Így például megtörtént, hogy Persa dr. budai főorvos, aki Budáról Pestre hivatalos dolgainak elintézése végett átjött, dolgainak elvégzése után csakis a Margitszigeten töltött hat heti vesztégar után térhetett vissza Budára. A gyakran dühöngő pestis-járványok a középkorban külön, ugynevezett pestis-borbélyok intézményét hozták létre. Ausztriában a legutolsó pestisfelügyelő doktor (Generalpestidirektor) Schraud Ferencz, aki a legutolsó nagy pestisjárvány elnyomására volt kirendelve, amely 1795-6-ban a Szerémségben dühöngött. Erről a járványról a következő följegyzések maradtak fenn: A Szerémség tizenhárom községben, amelyekben 19.610 lakos volt, megbetegedett 4559, ezek közül meghalt 3435 és 1124 gyógyult meg. A járvány elnyomásában dr. Schraud Ferenczen kívül több magyar orvos működött közre. A járványok elnyomására vonatkozó hatósági intézkedések kidolgozására van Srie-ten elnöklése alatt már 1770-ben bizottság alakult és az ezen bizottság által készített munkákat Normativum Sanitatis név alatt hosszú időn át az állami és hatósági intézkedések hivatalos irányítója volt.

(Kétly tanár megemlékezése.)

A budapesti egyetemen is részvételi emlékek meg ma Müller doktor hősies haláláról. A második belgyógyászati klinikán ma reggel nyolcz órakor az előadás megkezdése előtt dr. Kétly Károly, a tudós orvostanár beszédet intézett hallgatóihoz:

— Mint a katona, ugymond, aki testében a gyilkos ólommal haldokolva kiáltja: Szuronyt szegezz és előre! úgy tett Müller dr. is, aki testében a halálos kórral, nemes önfeláldozással vetette papirosra megfigyeléseit a tudomány javára. A tragikum, amely a bombay-i expedíció száz halála közt elkerülte a fiatal tudóst, laboratóriumában érte utól, olyan munkában, mely őt a tudomány martirjává avatta.

A hallgatók állva hallgatták végig a megható megemlékezést.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Az Intendáns Bécsben. Keglevich István gróf intendáns tegnap este Bécsbe utazott, hogy jelen legyen a „Cyrano de Bergerac” előadásán.

* A Vígyszínház új darabja. A Vígyszínház újabb a következő darabok előadási jogát szerezte meg: „Gavau, Minard et Comp” bohózat Goudinet-től, „Im weissen Rössl” vígjáték Blumenthal és Kadelburg-tól, „La tortue” a (teknősbéka) bohózat Gaudillot-tól, „Logenbrüder” bohózat Kratz és Lauffs-tól, „Les joies du foyer” (Családi örökök.) Hennequin-től. Mindezek a darabok még ebben az évadban fognak a Vígyszínházban színpadra kerülni.

* A szőke Katalin. A „Szőke Katalin” című Voss-féle látványos dráma a bécsi Carl-színházban a Vígyszínház diszleteivel és jelmezeivel fog színpadra kerülni. A bécsi színház már megkötötte a diszletek és jelmezek átengedése iránt való szerződést.

* Egy Ibsen-bukás. Ibsen színműve, a „Borkmann Gabriel” olasz földön most került először színpadra. A bolognai Duse Eleonora-színházban adták elő és a főszerepet Zacconi játszotta. A közönség annyira félreismerte a darabot, hogy egész este ki nem fogyott a kacagásból.

* Magyar Színház. Lutzkó Andornak „Tíz év” című egyfelvonásos dramolette-je lesz a Magyar Színház legközelebbi újdonsága. Szombaton a „Báránycsók” reprizével egy estén kerül színpadra, két szerepében Vlád Gizellával és Szilágyi Vilmosmal. Bár bemutató-előadás lesz ez, nem számít a premiére-bérléhez; de az igazgatóság a bérlők helyeit fentartja péntek délig. Azontul ezek a helyek is eladásra kerülnek. A „Tíz év” második előadása vasárnap este lesz, a „Corignanék válópöré”-t megelőzőleg.

* Kisfaludy-színház. Az ó-budai színház holnap, kedden nyílik meg, mely alkalommal a „Száras kenyér” című életkép kerül színpadra Kabos Ede átdolgozásában. A társulat most az „Oszlokkodás” (Le portage) című színműre készül, melynek csütörtökön lesz a bemutatója.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A Kisfaludy-társaság ülése. A Kisfaludy-társaság szerdán, október 26-ikán délután 5 órakor az Akadémia kistermében rendes havi ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Elnöki jelentés. 2. Vadnay Károly: Baross Gáborról, jellemrajzi adalékok, emlékszobrá felavatásának alkalmával. 3. Hegedüs István: Janus Pannonius Szelek versenyének műfordítása. Az előadásokat zárt ülés követi, amelyen egy bizottság jelentést tesz Ágai Adolfnak amaz indítványáról, hogy a társaság nő-írókat is vegyen föl tagjai közé.

* Matematikai verseny. A matematikai és fizikai társulat 29-én matematikai versenyt rendez, amelyben mindazok résztvehetnek, akik az 1897-98. tanév végén az érettségi vizsgálatot valamely hazai középiskolában letették. Akik a versenyben résztvenni kívánnak, a kitűzött napon délután 2 órakor jelentkezhetnek a műgyetem olvasótermében, igazolásul magukkal hozván érettségi bizonyítványukat. A kihirdetendő tételek kidolgozására 4 órai időtartam áll rendelkezésére a pályázóknak, akik szabadon használhatnak bármily könyvet vagy jegyzetet.

* Az akadémia összes ülése. A tudományos akadémiának ma délután Eötvös Lóránd báró elnöklése alatt összes ülése volt. Thanhoffer Lajos dr. emlékbeszédet mondott a múlt évben elhunyt du Bois Reymond Emil külső tagról, aki úgy a fiziológia, mint a chemia, filozófia és történetírás terén egyaránt kitűnt. A beszédet az akadémikusok, akiknek sorában Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter is ott volt, nagy tetszéssel fogadták. Ezután a bíráló bizottságokot választották meg. Ezeknek tagjai lettek: a Nádasdy-pályázatnál: Lévy József, Négyessy László, Vadnay Károly; a Bulyovszky-pályázatnál: Gyulai Pál, Badics Ferencz, Lehr Albert; a Farkas-Raskó-díjnal: Baksay Sándor, Bánóczy József, Hegedüs István; a Teleky-díjnal: Jókai Mór, Heinrich Gusztáv, Rákosi Jenő; a Gorove-pályázatnál: Beöthy Zsolt, Riedl Frigyes, Pasteiner Gyula; az Általános biztosító-társaság pályázatánál: Lövy Lajos, Vargha Gyula; az Ullmann-pályázatnál: Láng Lajos, Földes Béla; a Vitéz-pályázatnál: Entz Géza, Chyzer Kornél; a Lévy-díjnal: Bedő Albert és Galgóczy Károly.

FŐVÁROS.

(A budai új forrás.) Az eskütéri hid budai fejeződésénél kibuggyant új forrás egyre hátráltatja a hid építését és ezért egyre-másra tanácskoznak, miképpen lehetne a veszedelmet megszüntetni, anélkül, hogy a fürdők vize vallaná a kárát. Ma is értekezlet volt ebben az ügyben. Cheörgeő államtitkár elnöklése alatt ott voltak az értekezleten a főváros, a Rácz-fürdő, a Rudas-fürdő, a geológiai intézet, a közmunkatanács, a műgyetem, a hidépítés vállalatának és művezetőségének képviselői. Megállapodott az értekezlet abban, hogy a forrás betömését addig folytatják, amíg kesszont lehet lebocsátani és akkor a kesszomban dolgoznak tovább.

(A gyalogutak elfoglalása.) A belügyminiszter a vendéglők, kávéházak és czukrászüzletek előtt elterülő gyalogutak elfoglalása ügyében tervezett szabályrendeletet nem hagyta jóvá. A szabályrendelet nem mindenben egyezik meg a miniszternek ebben a tárgyban kiadott korábbi rendeletével s a miniszter felhívta a fővárost, hogy új szabályrendeletet szerkesszen.

(Budapest huszonöt éves.) Holnap lesz huszonöt esztendeje, hogy Pestet, Budát és Ó-Budát egyesítették. Pest félig, Buda és Ó-Buda egészen német volt s azóta ugyszólván teljesen megmagyarosodott a fővárosnak mind a három része. Pestnek volt kétszáz ezer, Budának ötven, Ó-Budának pedig huszezer lakosa s azóta ezek a számok mindenütt megkétszereződtek. Nagy és talán világvárossá fejlődött a negyedszázad alatt a három jelentéktelen részből összekapcsolt Budapest s esodálatos emelkedésével csak adósságai tartottak állandóan lépést. Az évfordulóra pompás ünnepet tervezett a hatóság, azonban a királyné halála miatt most minden ünnep elmarad.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Affaire a villamoson. Több ízben megemlékeztünk már arról az éles szóváltásról, amely még tavaly történt Osváth Imre pestvidéki törvényszéki bíró és Györök Leó főrealiskolai tanár között. Osváth két kis gyermekével a villamoson ült és vele szemközt Györök Leó, akit az egyik fiúcska folyton besározott a cipőjével. Györök figyelmeztetőleg nézett a gyermek apjára s amikor ez nem hederített a néma szemrehányásra, a tanár ur oda szolt:

— Ez már mégis szemtelenség!

E szavakra Osváth felfortyant:

— Lehetne annyi intelligenciája, hogy más-hová üljön.

E provokáló megjegyzésre Györök azt követelte utitársától, hogy nevezze meg magát.

— Minden csirkefogónak nem mutatom be magamat, — szolt a bíró s a kalauzhoz fordulva folytatta: Dobja ki ezt a csavargót!

A vitának aztán az lett a vége, hogy mind a ketten bementek a kerületi kapitánysághoz, ahol a tényállást jegyzőkönyvbe vették.

Az ügy utóbb a büntető járásbíró elé került, amely Osváth Imrét becstületsértés miatt háromszáz forint pénzbüntetésre ítélte. Ezt az ítéletet a királyi ítélőtábla helybenhagyta, a kuria pedig a felebbezést visszautasította. Osváth végül kegyelmi kérvényt nyújtott be, de ennek sem volt eredménye.

A büntető eljárás így jogerősen befejeztelen, „botrányos és a bírói álláshoz nem méltó magaviselet miatt” megindult a fegyelmi eljárás. A királyi ítélőtábla fegyelmi tanácsa Hérics-Tóth János elnöklésével és Nyeviczkey Antal királyi táblai bíró előadása mellett ma délelőtt foglalkozott az ügygel s miután meghallgatta Katona Béla dr. királyi főügyész helyettes vádbeszédét és Darvas Fülöp dr. ügyvédemét, Osváth Imrét, aki a fegyelmi tárgyaláson személyesen megjelent, rosszállásra ítélte. Mindannyian fölebbeztek az ítélet ellen.

— Az új polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága folyó hó 21-én, pénteken, Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklésével tartott ülésében a dologi jog alapelvei közül azt a kérdést tárgyalta: Elfogadassék-e a dologi jogi ügyletek elvont természetének elve, vagy elvül tartassék, hogy a tulajdon vagy más dologi jog átruházásának és terhelésének jogalap az elfeltétele? Mjntán a kérdésben Imling Konrád dr. és Lányi Bertalan kifejtették álláspontjaikat, a bizottság beható tanácskozás után arra a meggyőződésre jutott, hogy a kérdés elvi megoldása csak akkor lesz lehetséges, ha már a részletek is ki lesznek dolgozva, minek folytán az elnöklő miniszter arra utasította az előadót, hogy a szerkesztést az általa elfoglalt elvi alapon folytassa.

— A Büntető Törvénykönyv módosítása. Több mint egy évtized előtt felvetette az igazságügyi kormány a felsőbb bíróságokhoz, a budapesti ügyvédi kamarához és némely elsőfoku igazságügyi hatóság vezetőjéhez intézett felhívásában azt a kérdést, hogy a gyakorlati szükség a büntető törvénykönyv és a kihágásokról szóló törvény mely rendelkezéseinek és mily irányban leendő megváltoztatását, esetleg kiegészítését teszi szükségessé. Az e felhívás alapján beérkezett véleményeknek, valamint a szakirodalomnak figyelembe vételével Szilágyi Dezső akkori igazságügyminiszter megbízásából Schedius Lajos kuriai bíró még 1890-ben törvénytervezetet készített a „Büntető törvénykönyv” némely határozatának módosításáról. Ezt az előadói tervezetet a Curia másodelnökének, Daruváry Alajosnak elnöklése alatt, a felsőbb bíróságok és az egyetemi tanári kar több kiváló tagjának részvételével tartott szaktanácskozmánynak hat ülésen-tízetesen tárgyalták. Az an két határozmányaihoz képest átdolgozott és jelentékenyen kibővített novellaris törvényjavaslatot Szilágyi Dezső igazságügyminiszter 1892. május 18-án nyújtotta be a képviselőházhoz. Azóta megakadt a nagy reformmunkálat. Most Erdély Sándor igazságügyi miniszter a kérdést ismét napirendre hozza azzal, hogy az annak idején beterjesztett javaslatot visszavonta és egy szélesebb alapra fektetett tervezetet egy szaktanácskozmány elé bocsátott, mely an két október huszadikán vette kezdetét és több napokon át tárgyalt. Eddig

huszonegy elvi kérdést vitatott meg, melyek a reformban keresztülviendők volna. Az ankétan maga a miniszter elnökölt, tagjai pedig: Plósz Sándor dr. államtitkár, Székely Ferencz dr. kuriai bíró, Edvi Illés Károly ügyvéd, mint előadó, Psik Lajos képviselő, Baumgarten Izidor igazságügyi miniszteri osztálytanácsos, Vargha Ferencz és Balogh Jenő ítélőtáblai bírák voltak, Vámbéry Rusztem dr. királyi törvényszéki jegyző pedig a jegyzői teendőket végezte.

— **Harden a bírál előtt.** A Berlinben megjelenő „Zukunft“ nevű szocialista irányu hetilap szerkesztőjét, Harden Miksát, ismét a törvényszék elé állítják a napokban, felségsértésért. Harden a törvényes eljárásra egy levelével adott okot, melyet lapjában a német császárhoz intézett. Reprodukálta annak idején az „Országos Hírlap“ is a nagy feltűnést keltett levelet. Az volt benne elmondva, hogy a polgár, aki az adóját fizeti, ha nem is kerülhet egy sorba a kardbojt viselőivel, mégis csak szükséges alkateleme az államnak és ezt a császár nem akarja észrevenni. Hardent akkoriban mikor ez a cikke megjelent, nem fogták pörbe, mert még élt Bismarck. A hajdani vaskanczellár ezt a szürke ujságírókat a testével fedezte volna. Mikor Bismarck hatalmas polczán állott, Harden Miksa volt az egyedüli ember, akit bizalmára méltatott és nem eszközül használt fel, mint a környezetében levő többi apró embereket. Alig hunyta azonban le a szemét a hatalmas ember, megindult Harden ellen a törvények lavinája. Nemcsak híres leveléért, melyet a császárhoz intézett, hanem az addig irt cikkei legnagyobb részéért is pörbe fogták. A császárhoz intézett leveleért harminczegyediken felel majd. A németországi lapok tudni vélik, hogy a tárgyalást a nyilvánosság kizárásával tartják meg.

— **Pillanyatni pénzzavarban.** Kürschner Ernő egy jó házból való fiatal gavallér, mikor tavaly egy kis pénzzavarba jutott, a kölcsönszerzésnek ahhoz a ma már nem szokatlan módjához folyamodott, hogy ékszereket vásárolt — hitelbe. Freiburger Lajos kávéházi pinczér meleg ajánlására Kohn Gyula könyörült a megszorult gavalléron s adott neki két női aranyórát 116 forintért. De úgy tett, amint már szokták ilyenkor a jólelkű hitelezők, hogy bármikor hurkot vethessenek a könnyelmű bevő nyakára. Ugyanis az aranyeműről Kürschner-től bizománylevelet kért. A könnyelmű fiatal ember persze aláírta. Természetes, hogy az ékszer zálogházba, a gavallér pedig a vádlottak padjára került. A törvényszék ma tartott ebben a dologban vég-tárgyalást Lenk Gyula királyi táblai bíró elnöklésével. A vádhatóságot képviselő Polgár Viktor királyi alügyész fenn is tartotta a sikkasztás vádját, de a bíróság elfogadta Zollner Béla dr. védő ama védekezését, hogy a panaszos valójában eladta az ékszereket és csak hogy fegyver legyen a kezében, vette a vádlottól a bizománylevelet — s így felmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős, mert azután a királyi ügyész is megnyugodott benne.

Egy járásbíró, aki politizál.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

A Főlegyházán megjelenő „Főlegyházi Hírlap“ 1897. márczius 21. számában látott napvilágot az a cikke, mely Balázs Elemérodaváló aljárásbíró személyével foglalkozott. Az aljárásbíró, aki nem igen tartotta magát távol a napi politikától, a néppárttal látott rokonszenvenzenni s ez visszatetszést szült a főlegyházi függetlenségeik közt. De nem valami nagyon törődtek azért vele.

Am a bíró később uton-uttfélen hangoztatta elveit. Így történt, hogy aztán Holló Lajos dr.-nak, a város országgyűlési képviselőjének füleihez is eljutott, mit mindent beszél Balázs róla. A képviselő fenyítő feljelentést tett a bíró ellen, aki erre azzal felelt, hogy Holló dr. egyik pörében, melynek ő volt a tárgyaló bírása, oly végzést hozott, mely nem annyira a pörrel, mint inkább a szereplő személyekkel foglalkozott.

A dolog csakhamar köztudomásúvá lett Főlegyházán, rossz vért szült és ennek a hangulatnak adott kifejezést Ihász Aladár ügyvéd, mikor a ne-

vezett lap hasábjain a többek közt ezt írta Bslázs bíróról: „Tudva, tendenciózusan hazudott“, — aztán: hogy „Koresmában s mindenféle gyanúsításokat terjesztett alacsony boszuvágyból, politikai hajszja kedvéért“ stb.

A cikke miatt a királyi főügyészség sajtópört indított. Mára tüzték ki az esküdtszéki tárgyalást, melyen Zsitvay Leó elnökölt, Csöke Kálnán és Madarassy Béla bírák voltak a szavazók, Krencics Gyula a jegyző. A panaszos bíró személyesen is megjelent, de nevében Böhm Alajos alügyész képviselte a közvádat. A vádlottat Holló Lajos dr. országgyűlési képviselő védelmezte.

Mielőtt az esküdtszék megalakult volna, az elnök bejelentette, hogy Ihász vádlott nevében Falussy Árpád dr. halasztásért folyamodott. A kérvényt Ihász ma a tárgyaláson visszavonta s erre Falussy a védelemről lemondott. Helyette aztán Hollót kérte föl védőjéül. Az esküdtszék tagjai lettek: Decker Aladár, Bruck Gusztáv, Jóó Károly, Eckert László, Huber Antal, Bálint Ferencz, Palóczy Antal, Réthy Pál, Vincze Tivadár, Unger Alajos, Erdődy Imre, László Zsigmond rendes és Wadlsteiner Nándor és ifjabb Leirer Lőrincz póttagok.

Legelőbb az általános kérdésekre hallgatták ki a vádlottat.

Ihász Aladár szegedi születésű, 42 éves, római katolikus, nős, családos ügyvéd, jelenleg a budapesti ügyvédi kamara tagja. Ezenfelül hírlapíró, segédszerkesztője a „Magyarország“ című politikai napilapnak.

Ezután a vádlóval, majd az egész inkriminált cikke felolvasása következett.

Ihász Aladár kijelenti, hogy a cikket ő írta, Budapestben kiszedette s ólomba öntötte, aztán levitte Főlegyházára, ahol átadta a szerkesztőnek.

Elnök: Miért Főlegyházára?

— Mert a „Főlegyházi Híradó“ egy héttel a választás előtt hirdette, hogy a Mallár-hagyaték-pörben egy végzést fog hozni, amely sokaknak kellemetlen lesz.

— És meg is jelent az a végzés a lapban?

— Meg s a hagyatéki végrehajtókat akarták vele gyanúsítani.

— Hogy győződött meg arról, hogy a végzés Balázs bíró közreműködésével jutott a lapba?

— Csak úgy történetet.

— Miért?

— Mert a bíró ur, mikor fenyítő panaszt emeltek ellene, fenyegetődött, hogy majd a hagyatéki perben megfelel a feljelentésre.

Holló védő kérésére s a közvádli nyilatkozata után a bíróság helyt adott a bizonyításnak, de nem minden irányban. Ehhez képest tizenegy tanut hallgat ki s egy csomó okirat felolvasását rendeli el. Tanukihallgatással kezdtek a bizonyítást s pedig ama Szentháromság-szoborra vonatkozólag, melyet a Mallár-hagyatékából állítottak Főlegyházán.

Jablonszky Vincze fővárosi kőfaragó-mester vallja, hogy a szobrot Mallár rendelte volt nála. Akkor Holló dr. képviselővel járt nála s mert Mallár utóbb meghalt, Holló fizette ki, még pedig idején ez minden hiány nélkül.

Gyulay János majsai jegyzőnek, ép a választás előtt azt mesélte Erdélyi majsai káplán, hogy Hollót a Haas és Deutsch-pörből kifolyóan le fogják tartóztatni. Erdélyi ugy adta elő a dolgot, hogy azt Balázs bíró mondta neki.

Holló dr.: Igaz-e, hogy ezt olyan becsmerlő módon terjesztették, ép a választás előtt?

— Igen.

— Irt önnek e tárgyban valami levelet is Balázs ur?

— Szemrehányást tett, amiért a dolgot viszszaadom a képviselő urnak.

Erdélyi Ferencz katolikus segédlelkész beisméri, hogy amit Balázstól hallott, tényleg elmondta Gyulaynak. Ez akkor rögtön kijelentette, hogy Hollóval, aki neki jóembere, kötelessége a híresztelést közölni.

A közvádli rágalmazás vétségéért kérte a vádlottat elítélni. Utána Holló Lajos védő monddta el védbeszédét. Rámutatott arra, hogy Balázs albíró a választási küzdelemben ártotta magát bírói végzéssel, amelyet fegyverül használt politikai ellenfelei ellen. Majd erősen kikelt az ellen a modor ellen, melylyel a néppárt harcol.

Elnök: Kérem, általánosságban egy politikai pártot sem szabad olyan jelzőkkel felruházni, aminőket ön használ.

Holló: Csak a helyi küzdelmek ismeretét akartam velők jellemezni. Sohasem volt ilyesmire példa, míg a szabadelvű és függetlenségi párt állott egymással szemben. Védence fölmentését kéri.

Az esküdtszék ezekután visszavonult és fél órai tanácskozás után a vádlottat kilencz szóval

három ellen bűnösnek mondta a becsületsértés vétségében, mire a törvényszék Ihász Aladárt nyolcz napi fogházra és husz forint pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet éjjeli fél kettőkor hirdették ki.

A halottak nyugdíja.

Az 1885: XI. törvénycikk tudvalevőleg részletesen szabályozza az államtisztviselőket megillető nyugdíjat, pontosan megállapítja, hogy mikor és mennyit kap kilki nyugdíjaztatásától a haláláig. De hogy mi lesz akkor, ha meghal a „nyugdíjat élvező“, arra a „bökkenő“ kérdésre, hogy mi történjen a halál után, nem válaszol a törvény hatvanhat paragrafusá. Bozóky Károly, pénzügyminiszteri számellenőr volt hivatva pótolni a törvényhozás e sajnálatos mulasztását.

Őt neveletlen gyermeke volt Bozókyknak, őt ártatlan kisedéért számellenőrzött hosszú órákon át. Emellett lelkes macedzenása volt a színművészetnek és a Stefánia-uton előszeretettel kocikáztatta Thália papnőit. Nem csoda hát, hogy sok pénzre volt így szüksége. Minthogy pedig az ádáz sorsharag a pénzügyminiszteri számellenőri fizetést a színművészet pártfogásával összeférhetetlennek tartja, Bozóky jónak látta megkorrigálni az 1885: XI. törvénycikk fennemlített hiányát. Ha meghalt a nyugdíjat élvezők valamelyike, Bozóky életbenléti igazolványt tanusított a nevükre, a nyugdíjakat pedig maga tette zsebre.

Ötezer forintnál többet szerzett meg így — nem, oh nem magának, hanem az ártatlan kisedeinek és a nyomorgó színművészetnek. Az emberi igazságszolgáltatás azonban gyarló nem nézi a czélt, hanem csak az eszközt és felelősségre vonta Bozókyt — nyolczrendbeli csalásért.

A budapesti törvényszék Haupt Albin elnöklése alatt ma foglalkozott ügyével. Avádhatoságot Patakgyula királyi ügyész képviselte, védőként Vaisz Sándor dr. ügyvéd szerepelt. Arra a kérdésre, hogy miért követte el a csalásokat, a vádlott sirva válaszolt.

— El voltam adósodva, uzsorások karmai közé jutottam. Láttam, hogy becsületes uton nem szabadulhatok a hinárból, mivel egyik árverés a másikat érte. Felhasználtam a kedvező alkalmat, hogy szorult helyzetemen segíthessek.

— Hogy szerezte meg az előjáróság igazolványát, hogy az illetők még élethen vannak?

— A háziurak igazolványt szoktak kiállítani, hogy az illető nyugdíjas náluk lakik, én ezt a háziurak helyett elvégeztem, a kerületi előjáróság ennek hitelt adott s minden további aggodalom nélkül igazolta a nyugdíjas életben lételet, én pedig felvettem a pénzt.

Mind a nyolcz esetben töredelmes vallomást tett a vádlott, aki kiszabadulása esetére a kár megtérítését is megígérte. A törvényszék ezután néhány tanut hallgatott ki. Breszeller János számtanácsos, Bozóky felebbvalója a hivatalbeli kezelésről adott felvilágosítást, Ori István hivatalosolga pedig azt vallotta, hogy ő vitte a nyugdíjakat az előjáróságra, ahol minden aggály nélkül igazolták, hogy az illető nyugdíjas él.

A perbeszéd meghallgatása után a törvényszék Bozóky Károlyt nyolczrendbeli család bűntetésben bűnösnek mondotta ki és őt évi börtönre és nyolczszáz forint pénzbüntetésre ítélte el. Ugy a vádlott, mint az ügyész felebbezett.

SPORT.

— **Bécsi októberi loversenyek.** Az októberi meeting hatodik napján csak kisebb futamok töltik meg a programot. A főfutam a Primás II. verseny lesz, melyre tizenegy ló van nevezve. A favorit Rose of Kildare, amelynek azonban erős vetélytársa lesz Főth Park. Egy másik érdekessége a holnapi versenynapnak a két évesek versenye, amelyre tizenkilenc ló van nevezve. Ezek között Sándor és Bostonnak van legtöbb kilátása a győzelemre.

Tippeink a holnapi napra a következők:

- I. Duna—Prosa.
- II. Sándor—Boston.
- III. Rose of Kildare—Főth Park.
- IV. Sarkantyú—Pall.
- V. Orsich—Isztálló—Clarion.
- VI. Alpár—Galli-trao.
- VII. Statesman—Aga.

— **A tegnapi Ausztria-díjfutam** még mindig foglalkoztatja a bécsi és budapesti sportköröket. Mashának, a német lónak diadalában még mindig

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

Gelsenkirchen, október 24. A gelsenkircheni bányatársaság forgalmi fölöslege a folyó év szeptember havában 744.169 márkára rugott, augusztus hó 765.532 és a múlt évi szeptember hó 600.508 márkányi fölöslegével szemben.

New-York, október 24.

	okt. 24. cents	okt. 22. cents.
Buza decemberre	77 ⁶ / ₈	76
májusra	78 ⁴ / ₈	76 ⁴ / ₈
Tengeri decemberre	38 ⁶ / ₈	38 ¹ / ₈

Chicago, október 24.

	okt. 24. cents	okt. 22. cents
Buza decemberre	72	67 ⁶ / ₈
Tengeri decemberre	32 ⁶ / ₈	32

Mezőgazdaság.

Egy tokaj-hegyaljai szőlőtelep. Báró Waldholt Frigyes, tolcsvai nagybirtokos, abból az alkalomból, hogy az országos gazdasági egyesület számos tagja múlt havi tanulmányutjában a Tokaj-Hegyalja rekonstruált szőlőit is megtekintette, ez egyesület megkeresésére érdekes broszúrt adott ki saját szőlőinek rekonstruálásáról, melyből a következőket közöljük: A báró 1892-ben mindenekelőtt vámosújfalusi birtokán 7 hold 461 négyszögölnyi területen szőlővessző-telepet létesített, melyben most 90-féle, a „riparia portalis“-ra oltott szőlő-faj látható. Eddig többek közt 1.091.410 darab sine „riparia portalis“-t produkált és 188.347 darabot gyökereztetett. A telep összes kiadása folyó évi július elejeig 22.638 forint 47 krajczárra, jövődelme 13.659 forint 70 krajczárra rugott. Az új telepítést a báró 1895-ben nem a régi híres szőlőben, hanem egy a tolcsvai birtokához tartozó, a Tolcsva és Bodrogh-Olaszi közt emelkedő andesit-trachit közetű hegy déli fekvésű területén kezdte, amelyen még sohasem volt szőlő. Tokaj-Hegyalján ez volt a gőzekével forgatott első szőlőterület. Ezen „Kincsem“-nek elnevezett szőlő leírásában a báró egész sorát nyújtja a hasznos tudnivalóknak és figyelemreméltó adatoknak. A „Kincsem“ egy részét furmintal ültették be, s e régi nemes szőlőfajról szólva, elmondja a szerző, hogy nejeinek ősnagyatyja Windischgrätz herceg, a tokaji aszabor fellétes palackját 5 aranyával adta el s ő maga is tapasztalta, hogy ipja, Beust báró, barátjának, Vay báró koronaártnak 3 aranyat fizetett egy-egy üveg aszaborért. A „Kincsem“ 1898. július 1-éig 133.066 különféle fajú szőlővesszővel bírt. Az eddig befektetett tőke 49.306 forint 74 krajczárra rug, összes jövedelme eddig persze még csekély volt: 1584 forint. A rekonstruálással foglalkozók öröme a szerző konstataja, hogy Tokaj-Hegyalján a most parlagon heverő szőlőket kétszerennyit és még többet fizetnek, mint a mennyit a filoxera pusztításai előtt megmunkált és természetesen adtak. A szerzőt is felszólították, ha nem volna hajlandó 51 hold „Kincsem“ szőlőjét, mely a Hegyalja legszebb szőlőjének tekinthető, 225.000 forintért eladni! A Tokaj-Hegyalja évszázadokon át tartott dicsősége az volt, hogy a borok királyát természetesen Hegyaljászerte folyik az újjátelepítés áldásos munkája, és ezért szerző azzal biztat, hogy sikerüljön fog a Hegyalja régi dicsőségét fenntartani.

Ipar- és kereskedelem.

Az erdélyi üvegipar segélyezése. A kormány, mint ismeretes, a hazai üvegipar segélyezését határozta el és a kereskedelemügyi miniszteriumban most foglalkoznak a kérdés gyakorlati keresztülvételével. Mindenekelőtt az üvegipar érdekeltjeinek előterjesztéseit hallgatják meg, hogy a segély-akció a mutatkozó bajoknak megfelelően legyen foganatosítható. Szterényi József osztálytanácsos, az iparügyek vezetője a kereskedelmi miniszteriumban, ma fogadta az erdélyi üveggyárosokat. Az ország legszélső délkeleti határán székelő üveggyárak régebben kedvező szituációban voltak, miután Románia közeli fekvése képessé tette őket az odairányuló exportra. Ez azonban megszűnt azóta, hogy Romániában a külföldi iparcikkal foglaltak tért a kereskedelmi szerződések révén és az erdélyi üvegipar az utóbbi években mód nélkül lehanyatlott. Tekintettel arra, hogy ezen a végvidéken a gyárpar felendülése hathatós ellenszerét képezheti az egyre

nagyobb mértékben mutatkozó kivándorlásnak, amennyiben sok munkáskézne nyujtanak az üvegipar foglalkozást, az erdélyi üvegipar állami segélyezés útján való istápolását fontos közgazdasági érdekek javasolják és remélhető is, hogy a kormány gondoskodásának sikerülni fog ez iparág bajait orvosolni.

A párisi kiállítás. Lukács Béla, az 1900. évi párisi kiállítás magyar kormánybiztosa, hosszabb idő óta Párisban tartózkodik, hogy a magyar kiállítás ügyében több kérdést tisztába hozzon. Szakközegeinek kíséretében megtekintette a kiállítás területén folyó nagyszerű építkezéseket, s a párisi vezérigazgatóság szakközegei készséggel adták meg a szükséges felvilágosításokat. A magyar kiállítási osztályok a csarnokokban megfelelő helyeket kapnak és a francia vezérigazgatóság előzékenységgel hártotta el a nehézségeket. Ezenkívül biztosítva van Magyarország számára egy külön pavillon létesítése is, miután a magyar kormány, tekintettel arra, hogy a legtöbb ország külön pavillont is létesít, sulyt fektetett arra, hogy előkelő helyen — a Szajna partján — Magyarország is külön pavillon által legyen képviselve. A magyar pavillon, melyben egy történelmi magyar retrospectiv kiállítás fog elhelyeztetni, az angol pavillon mellett kapott helyet. A mezőgazdasági csoportban 1600 négyszögméter, a villamossági és gépészeti csoportban 1700 négyszögméter, a lakberendezési csoportban 1200 négyszögméter biztosított Magyarországnak. Az erdészeti számára sikerült szabadon álló területet is biztosítani, hől erdészetiünk kiváló és különleges termékei eredeti nagyságokban lesznek bemutatathatók. Vasuti járműveink számára is sikerült helyet biztosítani s az e célra épülő pavillon költségeihez a francia adminisztráció is hozzá fog járulni.

Magyar közgazdasági társaság. A Magyar Közgazdasági Társaság 1898. évi október hó 27-én, esti 7 órakor, a társaság saját helyiségében (Ferenciek-bazára, I. emelet II. lépcső 6.) ülést tart. Tárty: Farkas Jenő dr. előadása: A pellagra gazdasági okai.

Kőbányai sertésplacoz, okt. 24. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 49—50 krig. Közép (páronként 251—320 krig terjedő sulyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 250 krig terjedő sulyban): 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli sulyban 49—50 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 48—5—49 krajczárig Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. okt. 22. napját volt készlet 42237 darab, okt. 23-án felhajtattott 1423 db, október 23-án elszállított 1142 darab, október 24-ére maradt készletben 42518 darab. A hizott sertés üzlet irányzata csendes.

Budapesti juhvásár, október 24. A mai vásárra felhajtottak: 2421 drb hizalt ürüt, 1317 drb feljavított juhot, 19 darab kost és 60 darab angol keresztetést, összesen 3870 darabot. Ebből eladatott 3710 darab. Napárak: hizalt ürüt 17—18 frt páronként, 20—21 forint 100 kilónként, feljavított juh 13—16 forint páronként, 17—18 forint 100 kilónként, kiverő juh 6—50—10 forint páronként, 14—16 forint 100 kilónként, kisorolt juh 10—13 páronként, 16—18 forint 100 kilónként.

Bécsi vágómarhavásár, október 24. A mai vásárra felhajtottak: 2872 darab magyar, 448 darab galicziai, 336 darab bukovinai, 799 darab német, összesen 5561 darab vágómarha. Árak 50 krajczárral gyengébbek. Jegyzések: Magyar hizókök I. minőségű 36—38 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 31—35 frt, III. minőségű 26—30 frt; galicziai hizókök I. minőségű 36—38 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 32—35 frt, III. minőségű 27—31 frt; német hizókök I. minőségű 38—40 frt, kivételesen — frt, II. minőségű 32—37 frt, III. minőségű 28—32 frt, legelő ökör 21—28 forint, bika és tehén 23—34 forint. Az irányzat szilárd.

Pénzügy.

A bosnyák vasuti kölcsön. Az új 4 és fél százalékos bosnyák vasuti kölcsön Bécsben és Budapesten is nyilvános aláírásra fog bocsátatni a Leipziger Bank részéről, még pedig 100 és fél százalékos árfolyamon. Ebből az következik, hogy az üzletnek a monarchia pénzköreibben is vannak részesei. Az új kölcsön különben már hat év mulva konvertálható és csak Boszniában és Hercegovinában adó- és illetékmentes.

Érsakujvári takarékpénztár. A takarékpénztár egyes részvényesei tárgyalásokat folytatnak az esztergomi takarékpénztár igazgatóságával a két intézet fúziója tárgyában.

nem tudnak beletörődni azok, akik a verseny kiemelésében a magyar lötenyésztes hanyatlását vélik látni. Hogy Masha a legjobb flyereinket legyőzte, eléggé furcsa körülmény, de valószínű, hogy nem tévedünk, ha azt tesszük fel, hogy Masha addigi németországi közepes eredményeit nem tekintjük reálisnak. Megerősít ebben a feltevésben az a körülmény, hogy Masha trainerje Vivian egyike azoknak, akik mindig turpisságokon rajtérhetőek és erről az oldaláról még abból az időből ismerik, amikor Vivian még Gölön trainereskedett. A német szaklapok, melyek pedig mindig ökölnyi beütökkel hirdetik egy német lö chanceait, az Ausztradijra Bogdányt és Debutantot jelölték, mert Masha papirformájából nem lehetett a diadalra következtetni. Masha jövő szereplése fogja a mi feltevé-sünknek megerősítését meghozni.

+ Az aradi versenyek. Ma, a második versenynapon a mácsai díjat Geist Cereal-ja vitte el, a simándi nagy akadályversenyben Liphay Cseh i-je győzött. Az egyleti díjat Purgly László Midtnig-je vitte el. A vadászversenyt Urbán Péter Famos-ja nyerte meg. Ez ellen órást is tettek, de a jury elvetette. A vígászversenyben Pejacsevich gróf Diszpolgára volt a győztes.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A vallás- és közoktatási magyar királyi miniszter a gyógynevelési intézetek országos szaktanácsának elnökévé dr. Szabó Sándort, a miniszterium illetékes ügyosztályának vezetőjét, tagjaivá Pivár Ignácot a vakok, Roboz Józsefet a siketnémák, Borinza Jánost a hullék országos intézeteinek igazgatóit, Borbély Sándort, a siketnémák budapesti iskolájának vezetőjét és Mihalik Lajost, a vakok országos intézetének tanárárt nevezte ki. Az előadói teendők kel pedig az 1893—94-iki tanévre Borbély Sándort bizta meg. — A magyar királyi pénzügy miniszter Ferencz Dezső gyakorló ügyvédet a máramaros-szigeti kincstári ügyészséghez alügyészségi Freyseyen Virgil pénzügyi biztot az alsókubini pénzügyigazgatósághoz pénzügyi főbiztossá, Baross Lajos számgyakornokot végleges minőségű számtisztvá nevezte ki az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghez, az ungvári királyi adóhivatalhoz Hábel János n. kaposi adóhivatali díjtalan gyakornokot adóhivatali tisztvé, Polics Károly bral-jini lakost ideiglenes minőségű királyi pénzügyi számgyakornokká, az ogulini királyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghez, a budapesti m. kir. állami hidakhoz Boros Lázár igazolványos m. kir. honvéd számvéviséget segéd tisztvé, a m. kir. igazságügy miniszter Weidinger Géza, valamint Szabó Tivadar budapesti királyi törvényszéki és Silbermann Nándor budapesti királyi büntető törvényszéki joggyakornokokat dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokká, a győri királyi ítélőtábla elnöke Pentelényi János végzett joghallgatót a győri királyi ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 245. sz.) Három főorvosi állásra a székesfevárosi Szent János kórháznál és egy igazgatószakszegedi állásra ugyanott, titkári állásra a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál, aljegyzői állásra a szegvárdi pénzügyigazgatóságnál, több pénzügyi fővizgatói és vizgatói állásra a székesfehérvári pénzügyigazgatóság kerületében, irodatiszti állásra a tordai pénzügyigazgatóságnál, adótisztai állásra a lugosi királyi adóhivatalnál, aljegyzői állásra a hajduböszörményi járásbírósnál, telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a mező-esáthi járásbírósnál albirói állásra a nagyszéchenyi járásbírósnál van pályázat kihirdetve.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért készen kapható uri ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást cégünk előkelő hírneve biztosítja, a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. Méretutáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjú-s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók
IV. ker., Múzeum-körút 39.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

trógupe
díjmentesen, vételköltséget nélkül, az ország bármely részében bemutatott

Magyar királyi osztálysorsjáték részvénytársaság. E társaság igazgatósága elhatározta, hogy rendkívüli közgyűlést hív össze folyó évi november 16-ára, amelyen indítványt fog előterjeszteni a részvénytőkének 300.000 forinttal való felemelésére 1200 darab 500 koronás névértékű részvény kibocsátása után. A részvénytőke szaporítására azért van szükség, mivel a társaság részesedést vállalt a szófiai osztálysorsjegyzetben és Magyarországon is oly kegyesen alakul az üzlet, hogy a sorsjegyek szaporítását is fontolóra veszik.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 24.

„A piac izgatott!”

Ezt jelenti ma este lakonikus rövidséggel a liverpooli sürgöny. Persze mi már tustünk ezen az üzleti gyermekbetegségen, nálunk ugyan szó sincs különös emócióiról, jóllehet a márcziusi buza 9 forint 70 krajczárral a rozs 8 forint 33 krajczárral zárul, tehát előbbi ma 20 krajczárral, utóbbi 10 krajczárral javította az árát. Dehát az angol piacokon csak most tüzesednek neki ugy igazában. Liverpoolban a szombati egy és fél pen- ces emelkedés után ma újabb két és fél pencel, Londonban hat pencel hausseiroztak, főleg az ame- rikai emelkedésre, ámbár a tengerentúli piacokon meg épen az angol hausse-ra javultak szombaton a kurzusok egy és fél centtel. — Ha ez így folytatódik és majd Newyork utána indul Liverpoolnak, ez meg Ame- rikának, akkor ez a végnélküli circulus még fura árfolyamokat vethet felszínre. Egyébként Párisban szintén 20 centimet nyertek a kurzusok, Berlin és Bécs nemkülönbön szilárd. A nemzetközi piac kedvező hangulatához hozzájárult különben a francia-angol konfliktus is, valamint az a jelen- tés, hogy az orosz folyamat befagytak. Ami külö- nösen az angol vásárokat illeti, ott az ameri- kai liszt-trust bomlása is éleszthette az izga- tottságot.

(Az amerikai Iisztrig.)

Minneapolisból ma beérkezett hírek szerint e vakmerő vállalkozás véglegesen zátonyra került és a londoni „The Baltic” és „Mare Lane” ügy- nőkei és üzérkedői szabadon lélegzenek ismét. Ujból hozzáfoghatnak az üzlethez, amelyben eddig nagyban gátolta őket az amerikai spekuláció leg- újabb korcszülötte. Szem előtt kell tartani, hogy mily jelentőséggel bír az amerikai liszt Londonban, ahol minden vásári napon 70—80 ezer zsák örle- mény kerül forgalomba és a mennyiség felét ten- gerentúli termék képezi. Arról volt ugyanis szó, hogy az Unió nyugati államainak összes nagyobb malmai, a híres Pillsbury malom vezetése alatt arra szövetkezzenek, hogy a hirhedt „Standard Oil Company” mintájára, amely évek óta diktálja a petroleum árakat, hogy tehát e kartelszerű szövetke- zet mintájára a tengerentúli liszt jegyzését is tejszé- sük szerint szabják meg. A projektált trust 40 millió dollárnyi tőke és a következő malmok termékei felett rendelkezett volna január elsejétől fogva:

napi produkció ezer hordóban.

Hecker Jones Newyork	11
Pillsbury Minneapolis	25
Naschlara	17
Consolidated	15
Imperial Duluth	8
Anchor	4
Daisy	6
William Superior	2-5
Seemann	2-5
Minkotta	1
Daisy Milwaukee	3
Összesen:	95.000

hordó liszt napi termelés.

Ily óriási eszközökkel nemcsak a lisztárakat és a szállítási piac tarifáit szabályozhatták volna, hanem a buzabevásárlást is egyöntetűen akarták eszközölni. Képzeltetni izgatottságát az amerikai farmereknek, akik ilyenformán kénytelenek lettek volna terméküket abban az árban értékesíteni, amelyet a ring diktálni jónak lát. A termelők erélyes tiltakozásának köszönhető, hogy e nagy raffi- neriával kiesztelt terv az utolsó órában meghiusult.

Talán nem volna meddő munka, ha mindazok a körök, amelyeknek nálunk beleszólásuk van a régen vajudó kartelügybe, ha mindazok némileg tanul- mányoznák e füstbe ment „corner” történetét.

A készáruipiac nálunk ma szilárd hangulat- ban folyt le, buzaárak 5 krajczárral emelkedtek, daczára annak, hogy a forgalomba került 50.000 métermázsza felerészét idegen áru képezte és hogy a hajózási viszonyok határozottan javultak.

(A vaskapu.)

A felső Dunán a földmivvelésügyi minisztérium hidrographikus osztályához beérkezett hírek sze- rint jelentékenyen emelkedett a víz állása, a hajó- zás ismét teljesen megnyitható. Budapesten este 142 centimétert mutatott a mérceze, Orsován ma reggel 158 centimétert. Az Aldunán ennél fogva akadály nélkül folyik a hajózás és a mult hétén a következő rakományok hagyták el a vaskaput:

D. G. T.	Buzával	tengerivel	métermázsza
65140 sz. uszály Budapestre	—	—	3576
65196 „ „ „	3189	—	—
65137 „ „ „	—	—	3505
50 „ „ „	—	—	950
49 „ „ „	—	—	884
45 „ „ „	—	—	1000
256 „ „ „	—	—	2022
85 „ „ „	—	—	2314
6 „ „ Passauba	168	—	—
21 „ „ „	1090	—	—
65125 „ „ Budapestre	—	—	2616
468 „ „ Zimonyba	—	—	1337
421 „ „ Budapestre	—	—	1869
440 „ „ Bécsbe	—	—	1517
460 „ „ Budapestre	123	—	600
6506 „ „ „	—	—	2325
6599 „ „ Bécsbe	—	—	1483
65195 „ „ „	2317	—	—
6522 „ „ Budapestre	—	—	1506
65119 „ „ Passauba	3131	—	—
5728 „ „ Bécsbe	2993	—	—
A 4 „ „ Budapestre	—	—	1375
A 9 „ „ „	—	—	1506
M. F. T. H.			
636 „ „ Budapestre	2520	—	—
614 „ „ „	2780	—	—
647 „ „ „	—	—	3600*
363 „ „ „	—	—	2880*
669 „ „ „	—	—	3440*
615 „ „ Regensburgba	—	—	8100

*) köles

A Budapestre irányított buzaküldemények te- hát vajmi keveset tesznek ugyan ki, de hát ne fe- lejtsük, hogy még javában folyik a hajózás és ne felejtsük, hogy elvégre Budapesten ma 10 fo- rint 45 krajczárig terjedő árakat fizettek buzáért a mi végre is nem megvetendő! Ezzel különben egy cseppet sem akartuk elrontani ama tisztelt ura- ságok vállalkozási kedvét, akik a Lloyd kávéház- ban lesik a márcziusi buza 10—11—12 forintos kurzusát.

(Egyéb czikkék.)

Más gabonaneműekben ma nálunk, miután szilárd volt a hangulat, az árak átlag 5 krajczár- ral javultak. A készáruipiaczon rozsért 8 forint 20 krajczárig, árpaért 6 forint 60 krajczárig, zabért 6 forint 20 krajczárig és tengeriért 5 forint 55 kraj- czárig terjedő árakat fizettek.

A határidőpiacon zárul márcziusi zab 6 forint 01 krajczáron, új tengeri 4 forint 76 kraj- czáron. Októberi határidőkben már alig volt fizet. Szállítást ma sem Budapesten sem Bécsben nem jelentettek be.

A leszámoló iroda a következő likvidáció- nális árakat állapította meg:

árpa	5.85
buza	9.45
rozs	8.15
tengeri	5.50
zab	5.85

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 80-2k. 10.45 frton, 250 mm. 79-5 k. 10.30 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.35 frton, 150 mm. 79 k. kevert 10.22-5 frton, 250 mm. 79 k. 10.35 frton, 100 mm. 78-6 10.17-5 frton, 800 mm. 78-5 k. 10.25 frton, 100 mm. 77-5 k. 10.15 frton.

Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 10.35 frton, 100 mm. 78 k. sárga 10.10 frton, 200 mm. 78 k. sárga 10.15 frton, 700 mm. 79 k. sárga 10.25 frton, 3400 mm. 76-2 k. 10.17-5 frton.

Hartai: 1100 mm. 77 k. átlag 10.25 frton, 970 mm. 77-5 k. átlag 10.25 frton, 590 mm. 76-7 k. 10.25 frton.

Tolnai: 200 mm. 77 k. 10.15 frton, 300 mm. 76-5 k. 10.10 frton, 100 mm. 76-5 sárga 9.95 frton.

Becskereki: 4000 mm. 9.60 frton.
Bánsági: 2800 mm. 75-5 k. 9.75 frton.
Dunai: 1500 mm. 75-8 k. 9.90 frton, 1000 mm. 74 k. 9.40 frton.

Felsőmagyarországi: 400 mm. 79 k. sárga 10.10 frton, 100 mm. 79 k. 10.27-5 forinton, 100 mm. 78 k. 10.10 forinton, 500 mm. 76 k. 10 frton.

Bácskai: 200 mm. 75 k. 9.97-5 frton.

Bihari: 100 mm. 79-5 k. átlag 10.25 frton, 100 mm. 79 k. átlag 10.25 forinton, 100 mm. 78-7 k. átlag 10.25 forinton, 100 mm. 77-8 k. átlag 10.25 frton.

Szerbiai: 5000 mm. 77 k. transito 8.35 forinton, 1000 mm. 76-7 k. transito 8.25 frton, 1000 mm. 76-7 k. transito 8.27-5 frton.

Romániai: 5000 mm. 78 k. transito 8.35 frton, 5400 mm. 77 k. transito 8.15 frton, 4500 mm. 76-5 k. transito 8.05 frton. Mind három hóra.

Rozs. (új) 100 mm. pestvidéki 8.17-5 frton, 500 mm. pestvidéki 8.15 frton, 250 mm. pestvidéki 8.10 frton, 100 mm. pestvidéki 8 forinton Buda- pesten készpénzben.

Zab. (új) 100 mm. elsőrendű Budapest 6.15 forinton, 200 mm. közönséges Budapest 5.90 frton, 100 mm. Budapest 5.85 frton készpénzben.

Tengeri. (ó) 200 mm. oláh Budapest 5.55 frton készpénzben.

Árpa. (új) 200 mm. takarmány Budapest 6.55 frton, 300 mm. serfőzdei Jászberény 6.60 fo- rinton készpénzben.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 97700 mm. Rozs 7500 mm. Árpa 45400 mm. Zab 30700 mm. Tengeri 10300 mm. Liszt 11400 mm.

Raktárház: Buza 26736 mm. Rozs 1726 mm. Árpa 519 mm. Zab 1272 mm. Tengeri — mm. Liszt — mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy új	hektoliterenként súly kilogrammban	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-áru	
			frtól frtig	hektoliterenként súly kilogrammban	frtól frtig	
Buza	új tisztavid.	74	—	—	75	9.85 9.80
		76	9.85	9.95	77	10.— 10.05
		78	10.10	10.20	79	10.25 10.30
		80	10.35	10.40	81	— — —
• pestvidéki	új	74	—	—	75	9.95 10.10
		76	9.80	9.90	77	9.90 9.95
		78	10.05	10.15	79	10.20 10.25
		80	10.30	10.35	81	— — —
• fehérm.	új	74	—	—	75	9.85 9.80
		76	9.85	9.95	77	10.— 10.05
		78	10.10	10.20	79	10.25 10.30
		80	10.35	10.40	81	— — —
• román	új	77	8.—	8.05	78	8.20 8.25
		77	8.20	8.25	—	—
rozs	új	70—72	8.15	8.20	—	—
		—	8.05	8.10	—	—
árpa	új	60—62	6.20	6.50	—	—
		62—64	6.80	7.60	—	—
• sörfőzésre	új	64—66	7.80	8.70	—	—
		—	—	—	—	—
zab	új	39—41	5.75	6.10	—	—
		—	—	—	—	—
tengeri ó	új	—	5.55	5.65	—	—
		—	5.50	5.55	—	—
• másnemű	új	—	—	—	—	—
		—	—	—	—	—
repcze	új	—	12.25	12.75	—	—
		—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárata				Leszámló ártípusok
		október 22-én	október 24-én	október 24-én	október 24-én	
buza	október	9.35	9.40	9.45	9.50	9.45
	november	—	—	—	—	—
rozs	márczius	9.44	9.46	9.80	9.61	—
	október	9.12	8.15	8.15	8.20	8.15
tengeri	márczius	8.12	8.14	8.21	8.23	—
	október	5.35	5.40	5.50	5.60	5.50
zab	május	4.70	4.71	4.73	4.75	—
	október	5.80	5.90	5.85	5.95	5.85
repcze	márczius	5.97	5.99	5.97	5.99	—
	augusztus	12.70	12.80	12.70	12.80	—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.55—62—57—62—9.60, október 9.50—9.46. **Rozs** márczius 8.23—25—19—8.22, október 5.15—8.20. **Tengeri** május 4.71—76—73—4.75, október 5.50—5.60. **Zab** márczius 5.98—06—5.96—5.99. **Repcze** augusztus 12.70—12.80.

Délután. Buza márczius 9.60—9.70. **Rozs** márczius 8.25—8.33. **Tengeri** május 4.74—4.76. **Zab** márczius 5.98—6.—

Gabonaforgalom:

1898. október 23.

Table with columns for arrival (érkezett) and departure (elszállított) quantities and weights for various goods like flour (buzából), rye (rozsából), etc.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, október 24.

A mai tőzsdén az irányzat szilárdult, de e körülmény nemzetközi papírok árfolyamában nem igen jutott kifejezésre.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 377.40 — 378.—, Jelzálogbank 236.90 — 237.75, Leszámitoló bank 252.50, Osztrák hitelrészvény 351.40 — 351.95, Osztr. magyar államvasut 347.60 — 348.10, Közúti vaspálya 359.75 — 360.—, Villamos vasut 223.50 — 224.50, Salgótarjáni 607 — 608 forint.

A déli tőzsdén előfordult kitések: Kereskedelmi bank 1418 — 1419, Salgótarjáni 607 — 610, Közúti vasut 359.75 — 360, Villamos vasut 223.50, Magyar hitelrészvény 377.80 — 378.50, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 95.—, Magyar jelzálogbank 237.25 — 238.—, Magyar leszámitoló bank 253, Osztrák hitelrészvény 351.60 — 352.30, Osztrák-magyar államvasut 347.70 — 348.50, Fiumei hitelbank 97, Első budapesti malom 700, Általános köszénbánya 71.50.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1—1.50— forint, 8 napra 3.50—4.50 frt, október utóljára 7—8 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing closing prices for various securities and commodities like gold (Magyar aranyjradék), crown (Magyar koronajradék), bonds, etc.

Az utótőzsde gyenge volt.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table showing closing prices for foreign exchange and other financial instruments like Austrian bonds (Osztrák hitelrészvény), Hungarian bonds, etc.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, október 24. Zsira dék kis tételekben változatlan áron került forgalomba. Szilva és szilvaiz változatlan, Szilvaizből szlavoniai 16 forinton októberre és szerbiai kész-áru 13 és fél forinton adatott el.

Hivatalos jegyzések.

Large table with multiple columns listing market prices for various types of grain (Faj), including wheat, rye, and other cereals, with prices per 100 kg.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, október 24. A vásári forgalom: Husnál forgalom lanya, árok szilárdak. Baromfi-nál lanya, árok szilárdak. Halban lanya, árok szilárdak. Tej- és tejtermékek-nél lanya, árok szilárdak. Tojásnál lanya, árok szilárdak. Zöldségnél csendes. Gyümölcsnél élénk, árok szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: bőrujt, hűvös. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 52—54 frt. II. 50—52 frt. Birkahús hátulja I. 36—38 frt. II. 36—36 frt. Borjúhús hátulja I. 61—70 frt. II. 60—64 frt. Sertéshús elsőrendű 50—52 frt, vidéki 45—50 frt. (Mindem 100 kil nkint.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilónkint). Sertésszif hordóval 59.5—60.0 frt (100 kilónkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.—1.30 frt. Csirke 1 pár 0.55—1.20 frt. Lud hizott kilónkint 42—52 kr. — Különtélek. Tojás 1 láda (1440 db) 36.5—38.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—5.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.60—5.00 frt. Lencse m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kiló 7—9 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt. II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilónkint 0.75—0.80 frt. Tea-vaj kilónkint 0.95—1.10 frt. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.70—2.00 frt. Halak. Harsca (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 1.00—1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, október 24. Az irányzat változott. Kontingens nyersszesz Budapestén 17.75 — 18.—. Finomított szesz nagyban 64.75—55.—. Finomított szesz kicsinyben 55.25—55.50, Élesztőszesz nagyban 55.50—56.—, Élesztőszesz kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózva nagyban 53.75—54.—. Nyersszesz adózva kicsinyben 54.1/8—54.25, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25, Denaturált szesz nagyban 21.75—22.— Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árok 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, október 24. Kontingens nyersszesz azonnali szállításon 18.80 forintig kelt el. Zárlatjegyzés 18.80—18.90 forint.

Prága, október 24. Adózott tripló-szesz nagyban 55 frt. Adózatlan szesz 18.25—18.50 forinton kelt el.

Trieszt, október 24. Kiviteli szesz 12.50 frt forint tartályokban szállítva, cseh és magyar áru 12.50 frt, román áru 12 frt 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, október 24. Magasabb new-yorki jegyzésekre az irányzat szilárd volt. Buza tavaszra 9.50—9.48—9.52 forinton, rozs tavaszra 8.22—8.21—8.24 forinton köttetett.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.52—9.54, buza őszre 9.70—9.72, rozs tavaszra 8.25—8.27, rozs őszre 8.65—8.70, tengeri szeptember-októberre 5.85—5.87, tengeri május-juniusra 5.01—5.03, zab őszre 6.05 6.10, zab tavaszra 6.23—6.25 forinton köttetett.

Berlin, október 24. (Gabonavásár.) A politikai befolyás nyugró amerikai áremelkedés óvatossá tette a kínálatot és a buzát és rozst fél márkával javította. A zabra kevés ügyet vetettek.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, október 24. A mai tőzsdén az érdeklődés helyi papírokra irányult. Különösen prágai vasipar és osztrák villamossági részvényekben volt nagyobb kereslet. Emellett építő-ipari részvények is emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 351.12 — 352.—, Anglo-bank 154.50—154.75, Union-bank 29)50, Osztrák-magyar államvasut 347.75—348.50, Déli vasut 69.25—68.25, Fegyvergyár 200.50, Alpeisi bányá 177.10—178.10, Osztr. villamossági 318.—319.50, Májusi járadék 100.90, Osztrák koronajáradék 101.25 Török sorsjegy 57.80 Német márka 58.92 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 351.25, Anglo-bank 154.75, Bankverein 260.—, Union-bank 290.50, Ländlerbank 220.50, Osztrák-magyar államvasut 347.87, Déli vasut 68.75, Elbe-völgyi vasut 258.—, Észak-nyugoti vasut 243.—, Török dohányrészvény 127.50, Alpeisi bányá 176.50, Májusi járadék 100.95, Török sorsjegy 57.75, Német márka 58.92 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papírjradék 100.90, 4.2%-os ezüstjradék 100.70, 4%-os osztrák aranyjradék 119.90, Osztr. koronajáradék 101.25, 1860. sorsjegy 140.80,

1864. sorsjegy 195.50, Osztrák hitelsorsjegy 199.—, Osztrák hitelintézeti részvény 351.75, Angol-osztrák bank 154.50, Union-bankrészvény 290.—, Bécsi Bankverein 260.75, Osztrák Ländlerbank 219.75, Osztrák-magyar bank 916.—, Osztrák-magyar államvasut 348.—, Déli vasut részvény 68.75, Elbe-völgyi vasut 257.50, Dunagőzhajózási részvény 444.—, Alpeisi bányarészvény 176.60, Dohányrészvény 127.25, 20 frankos 9.53.5, Császári kir. vert arany 5.71, Londoni váltóár 120.50. Német bank-váltó 58.90. Tramway 543. Az irányzat nyugodt.

Bécs, október 24. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 351.62, Anglo-bank 155.—, Bankver. 261.—, Union-bank 290.—, Ländlerbank 220.—, Osztr.-magyar államvasut 348.—, Déli vasut 68.75, Elbe-völgyi vasut 258.—, Északnyugoti vasut 243.25, Török dohányrészvény 127.25, Alpeisi bányá 176.80, Májusi járadék 100.90, Török sorsjegy 57.70, Német márka 58.92 forint.

Frankfurt, október 22. (Zárlat.) 4.2%-os ezüst-járadék 85.15, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.65, 4%-os magyar aranyjáradék 101.05, magyar koronajáradék 98.—, osztrák hitelintézeti részvény 297.87, osztrák-magyar bank 778.—, osztrák-magyar államvasut 294.12, déli vasut 61.87, bécsi váltóár 169.67, londoni váltóár 104.47, Párisi váltóár 80.75, bécsi Bankverein 220.25, Union-bank részvény 249.—, villamos részvény 134.70. 3%-o magyar arany-kölcsön 87.80. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirafti jelentése 1898. október 24-én reggel 7 órakor

Table showing weather forecasts and current conditions for various cities, including temperature, wind, and precipitation.

A depressziók Európa északi szélén vonulnak el, míg a maximumok délre húzódnak. Ké helyzetrel kapcsolatban lecsapodások többnyire csak Európa északi részén fordultak elő, egyebütt a száraz idő van tapasztalható.

A hőmérséklet a német tengerparton és Galicziában emelkedett. Hazánkban az idő keleten derült, nyugaton felhős, csapadék nem volt sehol, a hőmérséklet normális, a szelek gyengék. Továbbra száraz idő várható, normális hőmérséklettel.

VIZALLÁS.

— Október 24-én. —

Table showing water levels (Vízállás) at various stations, including locations like Schörling, Passau, Bécs, etc.

Legkisebb vízszint: * = Jogerős víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradás; > = apadás; f = költözés. Megjegyzések: Csak körömszerű jelöltek 9 mm. csapadékot. A Duna egész hosszában erősen árad: a Tisza és Száva középső és alsó szakaszán árad; a Dráva apadás jelleget. A mai télegrammot szerint a hajózó utban a legrosszabb helyen is 190 cm. a vízmélység.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 24-én.

Table with multiple columns listing various financial instruments, exchange rates, and market prices. Includes sections for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsősbségek', 'Részvények', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Különbö vállalatok', 'Malmok', 'Bányák és téglyagyarak', and 'Sorsjegyek'.

Advertisement for Dr. Kajdacsy, a military doctor. Text: 'Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat... Titkos betegségeket, a legelhanyagoltabb húgyosófolysásokat...'.

Advertisement for Ehrentreu és Fuchs, a watchmaker. Text: 'BUTOROK részletfizetésre legjutányosabb áron... Ehrentreu és Fuchs testvéreknél Budapest, Teréz-körút 8.' Includes an image of a watch.

Advertisement for Dr. Garai Antal, a doctor. Text: 'TITKOS BETEGSÉGEKET, húgyosófolysásokat és sebeket, az önfertőztetés utóháját... Dr. GARAI ANTAL orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor...'.

Advertisement for Gyökeres szőlővesszők. Text: 'Gyökeres szőlővesszők fajsziták, jégverés és peronoszpora-mentesek... PÓLYA BÉLA p-szondai szőlőtelepéről...'.

Advertisement for Földessyl. Text: 'Fontos önvédelemre. Bulldog-Memoria 6 lövetés revolver csak 4 frt... FÖLDESSYL puska-műves Budapest Múzeum-körút 3...'.

Advertisement for Redlich Dávid lottery. Text: '100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény... Osztálysorsjegyek a III-ik sorsjáték I. osztályára... Főnyeremény a VI. húzásnál esetleg egy millió.'.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadói vatalában VIII., József-körút 56.

Makulatura-papír olcsón kapható Czim a kiadóhivatalban.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény Budapest, IV., Kecskeméti-utca II. szám.

SHINHAZAK.

Budapest, kedd, 1898. október 25-én.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi bérlét 170. Havi bérlét 23.

Crampton mester.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Hauptmann G. Fordította: Karcsag V.

Személyek:

Crampton Ujházi, Gröndl Vizvári M., Özy Wesszerné Paulayné, Stiller Adolf Csaszar, Stiller Miksa Dező, Károlyi László, Mihály ménök Bókó, Janczky, pedulus Latabár, Popper Horváth, Füst, vendéglős Ábrányi, Kassner Körösmezői, Kunze Fudny, Salier Mezőáros

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Hoffmann meséi.

Regényes operette 4 felvonásban. Irta Jules Barbier. Fordította dr. Váradi Antal. Zenejét szerzőlte Jacques Offenbach.

Személyek:

Hoffmann, meséiro Kenedich, Lindorf Vidor, Copelius Solymosi, Miracle Kiss M., Spallanzam, Crespel Stella, Olympia F. Hegyi A., Antonia K. T. Tolagi, Lufnor Ujvári, Heumann Vidorné, A muzsa

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

792. szám. 792. szám.

Örült — vagy szent?

Dráma 3 felvonásban. Irta: José Echegaray. Spanyolból fordította Szalai Emil.

Személyek:

Don Lorenzo Gál, Angela, felesége Haraszthy, Inés, leányuk Nográdi J., Almona R. Rostagni, Eduardo, herceggel Berégi, Juana Hunyady M., Don Tomas Balassa, Dr. Bermudez Keszthelyi, Braulio Mátrai, Benito Rónaszéki

Kezd 7 és fél órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A krokodilus.

Operett 3 felvonásban. Irta: Walkter Oszkár. Fordította: Faragó Jenő. Zenejét szerzelte Ferron Adolf.

Személyek

Özv. Mölláné Kőrösi A.-né, Lili Ledochky, Salba Theo Sziklay, Willie F. Giróth K., Schiavo Szentmiklósy, Schneller Palásthy, Triebelné Láng E., Blingsheim báró Halasi B., A szinigazgató Mátrai, A rendező Besenyei, Prömper Héber A., Klex Hoross K., Mari Simon M., Pinczér Kardos, Levélhordó Kunosi E.

Kezdeté 7 órakor.

Szinhazi műsorok.

Table with columns: Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár színház. Rows: Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Földbirtokosok figyelmébe. Az Országos Jelzálog Biztosítási Iroda Budapest, VII., Erzsébet-körut 15.

Állal olcsó jelzáloghitel nyerhető... az örökösökre. Bővebb felvilágosítás és prospektus ingyen.

Faeladási hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság mocsári erdőgondnokságához tartozó „Asztalkő” nevű fenyőerdőrészben az 1899. évtől kezdve 10 éven át kihasználandó mintegy 726 hold vágásterület összes fakészletének tövön való eladása iránt holdanként (190) Egyszázkilencven frt. egységár, mint kikiáltási ár alapul vételével 1898. évi november hó 29-én d. e. 11 órakor a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság hivatali helyiségében ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Az ajánlat csak írásbeli lehet, utó- avagy oly ajánlatok, melyekben a megállapított szerződési feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak, figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli zárt ajánlatokban kiteendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános árvezetési, valamint az ezekhez fűzött szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétel nélkül aláveti.

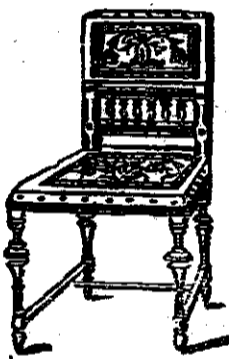
Az árverési általános és szerződési feltételek a földmivelésügyi m. kir. minisztérium erdészeti főosztályában, a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál és a mocsári m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Ugyanakkor az ajánlatok helyes szerkesztése és a bánatpénz letételére nézve felvilágosítás adatik.

Kolozsvár, 1898. évi október hó 12-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

Börszékpar és butorborsajtolás

KENDI A. BUDAPEST, az evang. iskola-épületben. Nagy raktár valódi börszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban mint eddig. Vidéki magrandelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Idős és fiatal embereknek

ajánlatos tanulságul dr. Müller egéssz. tanácsos új bővített kiadásban megjelent műve a megzavart ideg- és nemi-szervezetről és ennek radikális gyógyításáról. Bérmentes küldés 60 kr-ért helyegekben. Curt Röber, Braun-schweig.

BUTOR

készpénzért ugyszintén részletfizetésre legintézősabb árak mellett kaphatók GONDA S. butorraktárában, VII. István-tér 7.

Finom női fehérneműeket és menyasszonyi kelengyéket jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepeességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

LUCIFER-alágyujtó.

Óriási megtakarítás fában! A Lucifer-alágyujtó A Lucifer-alágyujtó főraktára Budapest, Teréz-körut 37. sz. 1475

FOGAK

2 forinttól, hanem, hogy a gyökereket el kellene távolítani, szájpadiással s anti-küllis (hidromark). Foghasznis fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztettek, melyek a szájpadiást fölöslegessé teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Csak fiatal embereket érdekeltet tudni, hogy a párisi dr. Boiton Injektio Oriental már néhány napi használat után elmulasztja még a legidősebb és legelhanyagoltabb bajokat is. — Főiskolai teszt Copalva-balszammal kísérleteztem. mertem csak a gyomrot rontják, de a hajj nem görgylik meg. Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest V., Széchenyi-tér és Nagykörút sarkán, hol úrvegenként 1 frt-ért kapható.

MERCUR bank- és váltóüzlet részvény-társaság Budapest, V., Dorottya-utca 12. A II. osztály sorsjáték főhuzásán egy millió koronát nyertek. Nálunk vásárolták a 92044 sz. 600.000 koronás főnyereményt, a 92049 sz. 200.000 koronás főnyereményt, továbbá számos 10.000, 5000, 2000, 1000 és 500 koronás nyereményt. A rendkívüli szerencse folytán, mely vevőinket kiséri, oly tömegesen érkeznek hozzánk a rendelések a III. osztály sorsjátékra, melynek első huzása folyó évi november 17-ikén és 18-án lesz, hogy már csak rövid ideig leszünk képesek azoknak megfelelni. A III. sorsjáték sorsjegyeinek ára: Az első osztályra: Egész sorsjegy 6 frt — kr., Fél sorsjegy 3 —, Negyed sorsjegy 1.50, Nyolczad sorsjegy 0.75. Mind a hat osztályra: Egész sorsjegy 80 frt., Fél sorsjegy 40, Negyed sorsjegy 20, Nyolczad sorsjegy 10. „MERCUR” Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaság Budapest, V., Dorottya-utca 12. szám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár
Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czeliszertő az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

K. M. Győr. Levélét megkaptam, tudassa e lapban mikor jön fel Pestre. 6632-1

Jónának levele van a kiadóhivatalban. 2207-1

Jó parti levele van, kérem azt átvenni. 2199-1

Pistike. Reményem nem végleg marad el kinevezésed melyet várva várok. Kedden esetleg szerdán megyek audientiára, onnant az ezredhez. — Csókol ezerszer. 2197-1

Feketeruhás hölgynek a csunya fia azt ízeni, hogy nem látta őt a megirt helyen. Tűzzön ki újabb időt és személyének pontosabb leírását. Csunya fia. 6640-1

Uraim. Ki volna hajlandó önök közül egy intelligens csinos leányt szellemes leveleivel szórakoztatni? Szives válasz „Eszmeesere” jellegére czimlaphoz kérétek. 6624-1

Francia zászló alatt szenzációs utleírás második kiadásban megrendelhető minden könyvkereskedésben. 2173-1

HAZASSÁG.

Jgen szép 22 éves magas termetű izr. vallású hölgy házasság czéljából óhajt ismeretséget kötni egy biztos existenciával bíró uriemberrel. Csakis teljes névvel ellátott levelekre válaszol melyet „Honka” néven a kiadóhivatalba kér. 6564-2

Nősülni óhajt egy 32 éves iparos, oly 20-25 éves leánnyal szeretne e czélból megismerkedni, vinek 3-4000 frt hozománya van. Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szerencse” jelige alatt. 6528-2

ALLÁST KERES.

Okleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, órák adására, esetleg félnapra ajánkozik gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 6118-3

Kerestetik egy a kettős könyvelésben jártas comptoirista 50 frt fizetéssel egy divat tizletbe. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „0” jelige alatt. 6542-3

Joghallgató ajánkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Czim a kiadóhivatalban. 6478-3

ALLÁST KAPHAT.

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladáshoz és kirakatrendezésben járatos. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelző alatt. 6472-4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 6455-4

Magyar és német nyelvet tökéletesen értő kisasszony, ki mindkét nyelven stenografál és szép írással bír, egy helybeli részvénytársaságnál alkalmazást nyerhet. Ki már irodában alkalmazva volt előnyben részesül. Ajánlatok „R.” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6570-4

Fiatall földbirtokos oly gazdasszonyt keres, ki egy nagyobb háztartást vezessen és jól tudjon főzni. Arczéppel ellátott ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Gazdasszony” jelige alatt. 6614-4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416-5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czimen. 6608-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Ujpesten egy adómentes ház, mely 17 lakásból és 2 üzleti helyiségből áll, elutazás miatt sürgősen eladó. Értékezni d. u. 3-6 óra közt. Czim a kiadóhivatalban. 6454-7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402-7

Kázak kerestetnek vételre. Részletes ajánlatok a kiadóhivatalba kérének „Viszonteladás” czimen. 6610-7

ELADÁS.

Kerékpár angol, teljesen új, potom árért sürgősen eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2203-8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóhivatalban. 2088-8

Kerékpár angol, új, teljes felszereléssel 75 frtért eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2205-8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely mellett szállítok, utárvétel: 100 drb. szerezcsika-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. bőr-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. császár-körte 2 frt, ab Mohács. Rendelmenyél kérem az utolsó vasulit, vagy hajó-állomást megnevezni. **Perlesz Fülöp Mohácsos.** 6927-8

VÉTEL.

Magyar Compass 1878-1883-iki évfolyamainak megvételre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046-9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember ez ideig tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Bercsany-utczához. Czim a kiadóhivatalban. 5914-10

Élső emeleti utcazi szoba, csinos bútorzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5970-10

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utczában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utczára nyíló nagy pince is kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6164-13

HITEL-PÉNZ.

Kölcsön keresők nagyobb földhitel és váltó-ügyekben szakszerű tanácsot és utbaigazítást nyernek „Hitel” jelige alatt a kiadóba czimzendő tudakozásokra. 6965-14

KÖNYVEK.

Könyvtárakat, valamint egyes könyveket vásárol, a legmagasabb áron Bródy F. ódon-könyvkereskedő, Budapest Múzeum-körút 21. 2201-15

KÜLÖNFÉLE.

Köhögéssnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteff-czukorkát. 1537-13

Sussinpiccoló „Fritzi” penzio (családiház). Kellemes tartózkodási hely enyhe sziget-klimában. Szoba teljes ellátás al naponta 3-5 frt. Kitünő konyha. Prospektus bérmentve. 2077-18

Osztrák-magyar bank.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANK

közgyűlésének XXI-dik rendes évi ülése

1899. évi február havában Bécsben

fog megtartatni.

A szavazatra jogosított részvényesek*), kik az Osztrák-magyar bank 1899. évi közgyűlésének tagjaiként megjelenni kívánnak, felhivatnak legkésőbb szerda, 1899. évi november 30-ig az Osztrák-magyar bank husz, saját nevükre szóló s 1898. évi július hava előtt keltezett részvényét, szelvényivekkel együtt a bank bécsi letéti osztályánál vagy budapesti főintézeténél vagy valamely fiókintézeténél letenni vagy lekötetni.

A közgyűlés rendes évi ülésének napirendje, helye és órája a közgyűlés tagjaival, a Bécsben és Budapestben megjelenő hivatalos lapokban közzétéendő hirdetmény útján kellő időben fog közöltetni.

Bécs, 1898. évi október 24-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Kautz
kormányzó.b. Wodianer
főtanácsos.Mecenseffy
vezértitkár.

*) Az Osztrák-magyar bank alapszabályai 14-dik cikkének 1-ső bekezdése: Az Osztrák-magyar bank közgyűlésében csak osztrák és magyar állami alattvalók vehetnek részt.

Az alapszabályok 15-dik cikke: A közgyűlésből ki van zárva:

- aki polgári jogai teljes élvezetében nincs, különösen az is, akinek vagyona fölött a csődeljárás megindított;
- aki fenyítő ítélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogaiban korlátozva van — ezen korlátozás tartama alatt.

Az alapszabályok 18-ik cikke: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviseltetheti és a tanácskozmányokban és határozathozatalnál, fiabár többféle minőségben venne is részt a tárgyalásokban, csak egy szavazattal bír.

Az alapszabályok 19-ik cikke: Ha a részvények jogi személyre, nőre, vagy több résztvevőre szólnak, annak van joga a közgyűlésen megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, aki a részvénytulajdonosoktól, feltéve, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar alattvalók, felhatalmazást mutat fel. A meghatalmazottnak azonban a részvénybirtok kivételével egyéb személyes tulajdonságainál fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniök arra, hogy a közgyűlésben részt vehessenek

(Utánnymot nem díjazatik.)

Csoda! Csoda!

Egy vég 5/4 széles, 39 rőfös csoda kreásvászon 2 frt 95 kr. 12 drb. fehér angol ezérna zsebkezdő 1 frt 80 kr. A két cikk összesen 4 frt 60 kr.

Pfeifer Vilmos (partie)

áruházában

Budapest, Váci-körút 5. sz.

Ferfi ruhák
mérték szerint készpénzért, mind évi lakónak részletfizetésre igen jutányosan kaphatók
Sonnenfeld és Bauer
czégnél
Dohány-utca 28. l. 15.
férfiszabó terem

K MIKSZÁTH KÁLMÁN
átanghy-Naptár-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni hirdetések közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hirlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-körút 65. szám.